

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti, ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga číslo 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znana mesečno Din 25,—
za izdajanje Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje, Kocenova ul. 8. Tel. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Demisija Karolyijeve vlade

Zaradi razprtij v enotni stranki je grof Karolyi
včeraj nepričakovano podal ostavko svoje vlade

Budimpešta, 21. septembra. g. Uradno
objavljajo: Ministrski predsednik grof Ju-
liji Karolyi je danes predložil državnemu
upravniku demisijo celotne vlade. Vzrok
demisije so očitno razprtja v Bethlenovi
enotni stranki. Agrarna skupina stranke,
ki šteje približno 80 poslancev, je minist-
rskemu predsedniku povzročala neprestano
velike težave ter postavljala ultimativne
zahteve, ki jih vlada ni mogla izpolniti.
Za jutri je bila sklicana konferenca eno-
tne stranke, na kateri naj bi se imenoval
odbor za nadziranje vlade ki pa je s svojo
demisijo prehitela to kontrolo, tako da se
jutrišnja konferenca ne bo vršila.

Glede nasledstva so nocoj v političnih

krogih govorili, da bo poverjena sestava
nove vlade dosedanjemu notranjemu mi-
nistru Kerest-Fischerju. Bivši ministrski
predsednik grof Bethlen se sedaj mudi na
svojem posestvu v Lilafürdu. Kljub no-
tranje-politični napetosti v zadnjem času
je demisija vlade zbudila presenečenje.
Pred demisijo je bil ministrski predsednik
grof Karolyi v dveurni konferenci pri dr-
žavnem upravniku v gradu Gödölö. Dr-
žavni upravnik je povelil vlado, da naj za-
časno vodi svoje posle dalje. Zanimivo je,
da je bil sklep demisije vlade storjen že
na včerajšnjem ministrskem svetu, ko je
grof Karolyi podal poročilo o gospodarskem
položaju.

Nova kapitulacija Hitlerja pred Papenom

Hitlerjeveci so se vdali tudi v pruskem deželnem
zboru in podredili Papenovemu diktatu

Berlin, 21. septembra. r. Zadrega nara-
dnih socialistov v novo nastalem političnem
položaju v Nemčiji je od dne do dne večja.
Še od zadnjih volitev finančno popolnoma
izčrpani gledajo z dokajšnjim strahom na
razvoj volilne borbe, tem bolj, ker se za-
vedajo, da tudi ne smejo več računati na
podporo veletrgovarjev in veleindustrije, ki
je popolnoma v taboru Papena. Korak za
korakom se umikajo s pozicije, ki so jo
kot najmočnejša stranka v razpuščenem
državnem zboru zavzeli v polni svesti si
svoje zmage, ki pa je na največje razočar-
anje narodno - socialističnih množic iz-
ostala. V nekaterih političnih krogih celo
mislijo, da se skuša Hitler približati Pape-
mu in tolmačiti v tem smislu tudi današ-
njo kapitulacijo narodnih socialistov v prus-
kem deželnem zboru.

Ko je bil imenovan državni komisar za
Prusko, so narodni socialisti napovedovali
naodločnojšo borbo komisarjski vladi in
je deželni zbor na njihovo iniciativo skle-
mil, da pruski uradniki niso dolžni pokor-
ščine komisarjskim ministrom. Ko pa je
sedaj Papen zagrozil z razpustom deželne-
ga zbora, smatrajoč ta sklep za kršenje
reda in miru v državi, so se narodni soci-
alisti prav tako naglo uklonili, kakor so
se vdali ob priliki razpusta državnega zbo-
ra. Včeraj je bil predsednik pruskega de-
želnega zbora narodni socialist Kerrl v

avdienci pri Hindenburgu. Tej avdienci je
prisostvoval tudi kancelar Papen, ki je
vnovič zahteval, naj pruski deželni zbor
prekliče gori omenjeni sklep, sicer bo raz-
puščen.

Z veliko napetostjo se je zaradi tega pri-
čakovala današnja seja pruskega deželne-
ga zbora. Ministrske klopi so bile popolnoma
prazne, galerije pa nabito polne. Seja se
je začela z nepričakovano izjavo narodnega
socijalista Winklerja, da se njegova stranka
podredi odredbam državnega komisarja. Ta
nenadni preokret je izrazil med ostalimi po-
slanci sarkastičen smeh. S to izjavo je spor
med pruskim deželnim zborom in Papenovo
vlado likvidiran.

Nato se je začela debata o dveh interpela-
cijah, o avdienci predsednika Kerrla pri
Hindenburgu in pa o reviziji nedavne ob-
sodbe Hitlerjevcev pred kazenskim sodiščem.
Na podlagi sklepa starejšinega sveta so se
nato seje odgodile do petka.

Berlin, 21. septembra. AA. Komisija za
zaščito ustave bo v četrtek proučila poročilo
o poslednji seji nemškega državnega zbora.
Poročilo bo opremljeno s fotografskimi po-
snetki.

Komisija bo skušala popolnoma hladno-
krvno oceniti debato, ki je privedla do raz-
pusta parlamenta in ugotoviti, ali je bila
pri tem kršena ustava ali ne. Zaslila bo
med drugimi tudi več stenografov in novi-
narjev, ki so bili priče usodnega prizora.
Mogoče bo pozneje zaslila tudi kancelar-
ja Papena.

Dvomljiv uspeh konference v Stresi

Na predloge konference v Stresi je brez pridržkov pri-
stala sama Francija, ki pa jih tudi ne smatra za obvezne

Stresa, 21. septembra. č. Na zadnji taj-
ni seji konference so izrazili mnogi delega-
ti svoje pridržke glede načrta o revalorizaciji
žitnih cen kakor tudi glede ostalih
priporočil finančne in gospodarske komi-
sije, tako da je dokaj malo upanja, da bi
se ta priporočila sprejela in uveljavila.
Angleški delegat Addison je izjavil, da mo-
ra poleg vsega interesa, ki ga ima Anglija
za države srednje in vzhodne Evrope, opo-
zoriti na dejstvo, da angleška trgovinska
politika ne pozna ne kontingentov, ne pre-
ferenc ter da ima zelo nizke carine na ži-
to. Zato ne more dati nobene obljube gle-
de sodelovanja Anglije v fondu za devizno
izravnavo. Tudi nizozemski delegat je iz-
javil, da ne more sprejeti niti načrta gle-
de revalorizacije žitnih cen, niti načrta
glede podpornega fonda. Avstrija in Češko-
slovaška sta se pridruživši nemškemu stali-
šču, da ne moreta dati nobenih kontribu-
cij, marveč lahko priznata samo primerne
carinske ugodnosti. Italija in Švica sta si
prav tako pridržali popolnoma proste ro-
ke glede vseh predlogov konference. De-
jansko je torej samo Francija brez vsakega
pridržka sprejela predloge konference v
Stresi in objubila, da jih bo ratificiral

francoski parlament v najkrajšem času. Če
pa tega ne store tudi vse druge države,
sklepi konference v Stresi tudi za Fran-
cijo ne bodo obvezni, tako da je končni
rezultat za agrarne države, zaradi katerih
je bila v prvi vrsti sklicana ta konferenca,
stvarno enak ničli.

Milan, 21. septembra. č. Italijanski tisk se
izraža zelo skeptično o rezultatih konfe-
rence v Stresi. Turinska »La Stampa«
piše, da bo Stresa ostala samo etapa v pripravi-
ljalnih delih za studijsko komisijo evrops-
ke unije. Praktična vrednost streske konfe-
rence je samo v tem, da so si zastopniki
držav upnic in držav dolžnic povedali svo-
je mnenje. Dolžniki sedaj vedo, da ne sme-
jo več pričakovati novih posojil, države
upnice pa so mogle priditi do spoznanja,
da bodo slej ali prej morale odpirati del
dolgov in znižati obrestno mero. »Popolo d'
Italia«
pravi, da je nemogoče najti eno-
tno formulo za vse podpore potrebne drža-
ve, ker so posamezne države gospodarsko
in finančno povezane z različnimi političnimi
in gospodarskimi skupinami tako, da ne bo
preostalo ničesar drugega, kakor da bo
morala vsaka država sama poiskati pota
in sredstva za svojo gospodarsko obnovo.

Novi italijanski poslanik na Dunaju

Dunaj, 21. sept. s. Za naslednika ita-
lijskega poslanika Auritija, ki zapusti v
kratkem Dunaj, je bil določen dosednji
poslanik v Bukarešti Gabriele Preciosi. Po-
slnik Auriti je določen za zastopnika Itali-
je pri Društvu narodov v Ženevi.

Gobavost v Nemčiji

Königsberg, 21. septembra. d. V bolnico
v Heinrichswald so pripeljali 83 letno žens-
ko, ki je obbolela na gobavosti. Ugotovili
so, da je bila bolna že več let, vendar pa
skoraj ni občevala z drugimi ljudmi ter je
živela v napol razpadli hišici izven Hei-
nrichswalda. Samo na ta način si je mogo-
če pojasniti, zakaj se bolezen ni razširila.
Zdravniki so brez dvoma ugotovili, da gre
za gobavost. Pri desinficiranju stano-
vanja starke je nastal požar in je hiša po-
gorela do tal. Domnevajo, da požar ni ra-
stal slučajno, temveč so ga povzročili oko-
liški prebivalci, med katerimi je nastala
panika. Zeno bodo prepeljali v dom za
gobavce pri Klajpedi, ki je še na nemškem
ozemlju.

Reforme v newyorški občinski upravi

Newyork, 21. septembra. AA. Novi new-
yorški župan Joseph Mac Kee, ki je že ta-
koj ob nastopu službe pokazal veliko ener-
gijo, ko je znižal občinski nameščencem
za 400.000 funtov plače, si je hitro pridobi-
lil simpatije prebivalstva. Pristajši nje-
ga prednika so ga skušali na vse načine
zrniti z županskega mesta in so zahtevali,
naj se razpiše nove občinske volitve v
novembru. Pred posebnim sodiščem, ki ima
nalogo razsojati o takih stvareh, pa so po-
padli in tako ostane Mac Kee župan do
1. januarja 1933.

Znižanje obrestne mere v Nemčiji

Berlin, 21. septembra s. Nemška držav-
na banka bo 22. septembra znižala di-
skont od 5 na 4 odstotke, lombard pa od
6 na 5 odstotkov.

»Leteča rodbina«
prispela v Anglijo
London, 21. septembra s. Lloydov parnik
je včeraj izkrcal na škotskem Hutchins-
novo letalsko rodbino.

USODNI TRENUTKI ZA RAZOROŽITVENO KONFERENCO

Prva seja predsedstva razorožitvene konference v odsotnosti Nem-
cev — Odgoditev razprave o nemški zahtevi po enakopravnosti v
oboroževanju

Ženeva, 21. sept. č. Prvič po več letih
se je danes sestala v ženevi važna medna-
rodna organizacija brez sodelovanja Nem-
čije. Urad razorožitvene konference je
imel danes pod predsedstvom bivšega an-
gleškega zunanjega ministra Hendersona
sejo, ki so se je udeležili vsi člani predse-
stva razorožitvene konference razen Nem-
cev in francoskega ministrskega predse-
dnika Herriota, ki se je opravičeval in sporo-
čil, da bo prisostvoval prihodnjim sejam
Zedinjene države je zastopal bernski po-
slnik Wilson.

Henderson je otvoril sejo s kratkim go-
vorom, v katerem je naglašal, da se bliža
razorožitvena konferenca najbolj usodnim
trenutkom. Predsedstveni urad nosi odgo-
vornost za nadaljnjo usodo konference in
mora najti primerne korake, da se doseže
končni rezultat. Po polurni formalni de-
baty o dlovnem programu je prečital izjavo
sovjetskega komisarja za zunanje zade-
ve Litvinova, ki sporoča, da sovjetska vlada
zaradi nedovoljnih rezultatov doseda-
njih posvetovanj razorožitvene konference
v bodoče ne bo več poslala svojih zastop-
nikov v posamezne tehnične odbore raz-
orožitvene konference. Nato je prečital
tudi pismo nemškega zunanjega ministra
Neuratha z znanim sporočilom, da se Nem-
čija tako dolgo ne bo več udeleževala dela
razorožitvene konference, dokler se ji ne
prizna popolna enakopravnost. Obenem je
prečital tudi svoj odgovor na to pismo.
Ker razgovori o tem vprašanju med Fran-
cijo, Anglijo in drugimi zainteresiranimi
državami še niso končani, je Henderson
izjavil, da po njegovem mnenju še ne bi
bilo umestno, če bi se o tem že sedaj pri-
čelo splošna razprava. Izrazil pa je ob-
enem upanje, da bo nemška vlada odgo-
vorila na njegovo pismo in izpremenila svo-
je stališče. Njegov predlog je bil sprejet.

Sledila je tehnična razprava o delovnem
načrtu. Češkoslovaški zunanji minister dr.
Beneš je na koncu seje naštel vsa vpra-
šanja, ki se bodo razpravljala in ki jih je
razdelil v štiri kategorije: 1. Vprašanja
o katerih se je že dosegel sporazum. V to
kategorijo spada med drugim prepoved
zračnih napadov proti civilnemu prebival-
stvu, prepoved kemične vojske in splošna
kontrola. 2. Vprašanja, o katerih še obsto-
ja manj važne difference. V to katego-
rijo spada absolutna prepoved zračnega
obstreljevanja, določitev maksimalnega ka-
libra za težko artiljerijo in tonažo tan-
kov. 3. Vprašanja, ki so še sporna in ka-
terih rešitev naj se privrati, omejitev
efektivnega števila vojaških izdatkov in
razorožitve na morju, ureditve trgovine z
vojnim materialom in sankcije za kršitev
prepovedi kemične vojne. 4. Vprašanja
splošnega in političnega značaja. V to
zadnjo kategorijo spada v prvi vrsti za-
hteva Nemčije po enakopravnosti in fran-
coski predlog za organiziranje varnosti.

Po seji, ki so jo nekateri delegati šalji-
vo označili za žalno skupščino in posebej
razorožitvene konference, so se nadaljevali
privatni razgovori med navzočimi dr-
žavniki. Iz vsega se vidi, da v Ženevi ka-
kejo na prihod nemških delegatov na za-
sedanje Društva narodov, da bi pri tej prili-
kosti stopiti z njimi v stike tudi v zadevi
razorožitve.

Urad razorožitvene konference, ki se je
sestal popolno, obstoji iz 19 osebosti.
Glavna naloga sedanjega zasedanja urada
je izvedba resolucije, ki jo je razorožitve-
na konferenca sklenila 23. julija.

Povratek Herriota v Pariz

Ženeva, 21. septembra. AA. Predsednik
francoske vlade Herriot, ki je prisel v Že-
nevo v spremstvu angleškega zunanjega
ministra Simona in francoskega vojnega
ministra Paula Boncourja, se vrne še no-
č v Pariz po končani drugi seji, ki jo je
imelo predsedstvo razorožitvene konference.
Te dispozicije bi se nemorenele le, če
bi na današnjih sejah došlo do kakšnih in-
cidentov, kar pa je malo verjetno. Herriot
se bo vrnil v Ženevo v ponedeljek, da se
udeleži prvih sedmih skupščine Društva nar-
odov, medtem pa bo Francijo zastopal na
razorožitveni konferenci in na zasedanju
svetu DN Paul Boncour.

Posredovanje Anglije in Italije

Rim, 21. sept. d. V tukanjskih političnih
krogih so mnenja, da delata angleška in
italijanska diplomacija z vsemi silami na
to, da bi se našel izhod iz ustvarjenega po-
ložaja ter privedla Nemčijo zopet k ženev-
skim posvetovanjem. Govore, da se bo
morda zgodilo to s skupnim italijansko-
angleškim posredovanjem v Berlinu. Kakor
piše dobro poučeni diplomatski sodniki
»Stampex«, gre predvsem za to, da se dobi
pristanek Nemčije na konvencijo, ki naj bi
zmanjšala vse oborožitve na minimum.
Zanimivo je, da namiguje isti članek, da
je brzokone pri sestavi angleške note znat-
no vplivalo nerazpoloženje v Londonu za-
rad pričetka gradnje tretje nemške kri-
žarke. Vsekakor se more smatrati kot go-
tovo, da ne bo Italija ničesar opustila za
zbožšanje nastalega položaja.

Nov angleški načrt

Pariz, 21. sept. d. Londonski dopisnik
agencije »Havas«
poroča, da misli angleška vlada odstraniti vojaško neenakost, na
katero se pritožuje Nemčija, v okviru raz-
orožitvene konvencije, da bi mogla dati
Nemčiji moralno zaščito. Anglija na-
merava izdelati dogovor, po katerem naj

bi se določila za gotovo dobo, morda za pet
let, redukcija oborožitve. Po poteku tega
časa bi se mogel ta dogovor revidirati, da
bi se lahko izvedla z upoštevanjem obsto-
ječih razmer nadaljnja redukcija. Opozar-
ljajo, da bi na ta način postopno zmanjšali
sedanje razlike v oborožitvi zmagovalcev
in ostalih držav. Pogoj za to postopanje bi
vsekakor bilo zopet sodelovanje Nemčije
na razorožitveni konferenci.

Zasedanje sveta DN

Berlin, 21. septembra. č. Nemški zunanji
minister Neurath bo v soboto odpotoval v
Ženevo na zasedanje sveta Društva nar-
odov. V vladnih krogih izjavljajo slej ko
prej, da bo Nemčija vztrajala pri svojem
sklepu ter ne bo več sodelovala na raz-
orožitveni konferenci, smatrajo pa za samo
po sebi razumljivo, da se bo dal nemški zu-
nanji minister v Ženevi stalno obveščati o
nadaljnjem delu razorožitvene konference.

Pariz, 21. septembra. s. Francoska dele-
gacija na zasedanju sveta Društva narodov,
ki se prične v ponedeljek, bo obstojala, ka-

kor poroča »Temps«, iz ministrskega pred-
sednika Herriota, vojnega ministra Paula
Boncourja in predsednika ter poročevalca
zunanje-politične komisije Henryja Beran-
gerja. Kot namestnika sta določena državni
podtajnik v zunanjem ministertvu Paganon
in bivši minister ter predsednik gospodar-
ske komisije v Stresi, Bonet.

Gorkij o nemškem mili- tarizmu

Riga, 21. septembra. AA. Gorkij, ki se
zdaj mudi v Berlinu, je priobčil dne 18. t.
m. v »Izvestijah«
dolgo podlistek, v katerem
omiljuje nemški militarizem, da spet
dviga glavo. Pisatelj se pri tem zavaruje
proti temu, da bi njegovi napadi na mili-
tarizem veljali tudi za rdečo armado, češ,
da je ta vojska sestavljena iz državljanov,
ki so gospodari dežele, jo branijo in gra-
de za bodočnost. Gorkij se ne pomišlja za-
ključiti svojega članka s trditvijo, da vo-
dijo ves svet izven sovjetskih mej samit
norci.

Kako si zamišlja Nemčija razorožitev

Schleicherjev maksimalni program je nemška vlada sicer pripravljena
primerno znižati, vendar pa vztraja pri tem, da sme obnoviti svojo
armado

Berlin, 21. septembra. AA. Čeprav nem-
ška vlada vztraja pri svoji odločitvi, da se
ne udeleži razorožitvene konference, se ven-
dar prav dobro zaveda posledice angleške
note in Hooverjeve izjave, t. j. da bo težko
odklonila udeležbo pri diplomatskih razgo-
vorih, ko pojde v glavnem za reorganizaci-
jo njene armade.

Po vesteh iz zanesljivih virov hoče nem-
ška vlada formalno vztrajati pri svojih za-
htevah po enakopravnosti, češ, da so dr-
žave podpisnice mirovne pogodbe te za-
hteve sprejele s tem, da so se izrekle pri-
praviene nadomestiti 5. del pogodbe s
klavzulami, ki pridejo v zaključno konven-
cijo o razorožitvi. Če nemška vlada dobi
še formalno jamstvo, da se bo to storilo, bi
bila takoj pripravljena sodelovati na raz-
orožitveni konferenci.

Glede navedenih klavzul postavlja vlada
te le zahteve:

Znižanje vojaškega roka Reichswehra na
6 let, ukinitve vrst orožja v dovolj dolgem,
a fiksnem roku, ki so danes Nem-
čiji prepovedane, zlasti težkega topništva,
tankov, bombnih letal in podmornic, in na-
domestitev konjenice z motorskimi forma-

cijami. Ker je proračun Reichwehra že ta-
ko zelo visok, bi taka preuredba ne po-
menila novih izdatkov.

Te nemške zahteve bi torej pomenile
omiljenje programa, ki ga je orisal gene-
ral Schleicher v svoji senzacionalni izjavi,
kjer je bilo manj govora o razorožitvi ka-
kor pa o povečanju nemških vojaških sil.
Težko pa je pogrditi, kako nemška vlada
misli zastran milice, glede katere ni Schlei-
cher nikoli skrival, da ji pripisuje izredno
velik pomen. Njegov načrt ima v mislih
ustanovitve milice z obveznim služenjem
rokam: šteti bi morala permanentno naj-
manj 40.000 mož, ki naj bi se izmenjali
vsake tri mesece. Ta načrt bi pomenil mi-
litarizacijo vse nemške mladine v zelo
kratkem času.

Berlin, 21. septembra. AA. Prebivalstvo
spremlja velike manevre Reichswehra z va-
likimi simpatijami in prireja četam navdu-
šene sprejeme. »Berliner Zeitung am Mit-
tag«
piše, da se redko vidi tako lepi in
ganljivi prizori kakor pri teh manevrih, ko
deklice posipajo cvetice po poti, kjer ho-
dijo čete. Navzočnost predsednika Hinden-
burga pri manevrih sprejema vse prebival-
stvo s silnim navdušenjem in spoštovanjem.

Gandhijeva akcija v prid zatiranim

Gandhi zaupa v bodočnost — Načrt za kompromisno re-
šitev vprašanja »nedotakljivih«

Bombay, 21. septembra. AA. V trenutku,
ko je začel svoj protestni post, med kate-
rim se bo hranil samo z medom, razstopi-
ljenim v vroči vodi, je Gandhi izdal pro-
glas, v katerem pojasnjuje, kaj ga je pri-
vedlo do tega sklepa. V proglasu izraža
upanje, da bo ostal tako dolgo pri življe-
nju, da bo njegov krik prišel do vsemo-
gočnega boga, ki naj prebudi Indijo, da bo
zbudila vest Anglije. Obenem izjavlja, da
je odločen umreti, če Indii ne bi pristali na
to, da dobe »nedotakljivi«
popolno enako-
pravnost. Da se pakt s pariži zapečati,
zahteva Gandhi, da se priredi velika javna
manifestacija, ki naj se razširi po vsej de-
želi.

Zdi se, da utegnejo pogajanja z »nedo-
takljivimi«
privedti do kompromisa, zakaj
dr. Ambedkar, voditelj parijeve, je izjavil,
da je pripravljen popustiti. Bombajska kon-
ferenca je poslala delegacijo h Gandhiju, da
mu predloži v odobritev osmerek kompro-
misa, po katerem bi »nedotakljivi«
dobili
splošno volilno pravico in pravico do re-
zervnih mest.

Poona, 21. septembra. d. Mahatma Gand-
hi je sprejel včeraj v uradu ravnatelja jeti-
nišnice novinarje, ki jim je izjavil, da se

počuti popolnoma dobrega in da je z za-
upanjem pričel gladovno stavko. Obširno je
govoril o vrokih, ki so ga privedli do gla-
dovne stavke in poudarjal, da je vprašanje
razmerja tlačenih slojev v Indiji izrednega
pomena. Po njegovem mnenju je celo
važnejše kakor vprašanje samouprave In-
dije. Gandhi upa, da bo njegovo gladovanje
rodilo koristne uspehe. Do svojega koraka
se je odločil za notranjo pobudo, da bo
mogel na ta način pomagati zatiranim slo-
jem. Gandhi je včeraj poslal podkraju In-
dije brzojavko, da mu je nemogoče zapu-
stiti ječo pod pogoji, ki jih je postavila in-
dijska vlada. Obenem je naprosil podkra-
lja, naj mu da svobodo brez vsakih pogo-
jev, ako si hoče prihraniti stroške in trud.
Indijska vlada hoče Gandhiju v zaporu dati
obširne ojašave. Gandhiju bo baje dovo-
ljeno, da bo lahko sprejemal obiske, kolik-
or mu je drago, ker se mu hoče na ta na-
čin olajšati prilika za razgovor z indijskim
voditelji o vprašanjih zatiranih slojev. Nje-
gova korespondenca ne bo nadzorovana ali
pa kakorkoli omejevana. V ozorjem aha
vlada, kako se bodo razmere razvile na-
dalje.

Dr. Kramer namestnik zunanjega ministra

Beograd, 21. septembra. n. Za namestni-
ka zunanjega ministra Boške Jeftića, ki je
odpotoval v Ženevo, je kralj imenoval za
čas njegove odsotnosti ministra dr. Alber-
ta Kramerja.

Imenovanja notarjev

Beograd, 21. sept. v. Nj. Vel kralj je na
predlog ministra pravde dr. Ilije Šumenko-
vića podpisal ukaz o imenovanju in posta-
vitvi notarjev. Na področju dravske bano-
vine so imenovani:
v Ljubljani: dr. Kuhar Andrej, Pleitels
Karel, Galle Anton, Hafner Mate in dr.
Krevel Josip;
v Mariboru: Ašič Ivan, dr. Bartol Anton
in dr. Šorli Ivo;
v Celju: Burger Fran in dr. Stolan Ivan;
v Trstu: Carli Anton in Sevnik Lavoslav;
v Murski Soboti: Koder Anton in Jezov-
šek Vladimir;
v Kranju Tavzes Franjo, v Radovljici Pe-
gan Alojzij; v Dolnji Lendavi dr. Peterlin

Makso, v Novem mestu Marinček Matija,
na Brdu Kenda Josip, v Sostanjcu Kraig-
her Anton, v Koziem dr. Jenko Mile, v
Slovenigradu dr. Kunc Jože, v Velikih La-
ščah Hanžič Ivan, na Vrškem Detleč
Juro, v Trzinu Svetlič Janko, v Žužember-
ku dr. Ločnik Emerik, v Ložu Poznik Vik-
tor, v Cerknici Malešič Peter, v Gornjem
gradu Kočeniha Fran, v Sevnici Vimpošek
Jože, v Prevaljah Šušelj Gregor in v Ro-
gatu Škrabar Viktor.

v Ribnici dr. Grobelnik Ludovik, v Mo-
kronosu Demšar Gregor, v Krškem Zavrn-
nik Hubert, na Vrhniki Ušlaker Ivan, v
Trebnjem Mastnak Franjo, v Lutomeru
dr. Senčar Dušan, v Kočevju Lovšin An-
ton, v Gornji Radgoni Požun Hinko, pri
Sv. Lenartu Stupica France, v Ormožu dr.
Ivanšek Ivan, v Brežicah Kramer Rudolf,
v Črnomlju Kršper Fran;

v Šmarju pri Jelšah Križan Ferdo, v Ra-
dečah dr. Jereb Peter, v Sostanju Kraig-
her Anton, v Koziem dr. Jenko Mile, v
Slovenigradu dr. Kunc Jože, v Velikih La-
ščah Hanžič Ivan, na Vrškem Detleč
Juro, v Trzinu Svetlič Janko, v Žužember-
ku dr. Ločnik Emerik, v Ložu Poznik Vik-
tor, v Cerknici Malešič Peter, v Gornjem
gradu Kočeniha Fran, v Sevnici Vimpošek
Jože, v Prevaljah Šušelj Gregor in v Ro-
gatu Škrabar Viktor.

Neuspeh v Stresi

Konferenca v Stresi je končana. Delegati na njej udeleženi držav se deloma razhajajo v svoje domovine, deloma pa se preseljujejo na sever, da se v Ženevi uvrstijo v svoje delegacije za plenarno zasedanje Društva narodov. Lepo italijansko mesto, ki je imelo od konference največjo korist, bo zopet osamelo. Zaradi reklame, ki si jo je naredilo s konferenco, bo tujski promet v Stresi morda še tudi prihodnje mesece malo bolj živahen, kmalu pa bo tudi ta sloves obledel. Čez leto dni zna biti Stresa širši evropski javnosti ravno tako malo znana, kakor je bila, preden so si jo diplomati zbrali za svoj sestanek.

Uspehi konference v Stresi namreč niso taki, da bi imela nujnega sedeža ostalo trajno zapisano v zgodovini ali celo v spominu ljudskih množic. Ko je na reparacijski konferenci v Lausanni pobasala Nemčija nezasiženo ogromno darilo brisanja reparacijskih plačil, je bila odložena na dnevnem redu se nahajajoča razprava o podpori agrarnim državam, ki so bolj po nedolžnem kakor Nemčija zašle v stiske ter bi v mnogo večji meri zaslužile podporo in je bile tudi bolj potrebne. Po stari praksi večnega odlaganja je bila za razmotrivanje ukrepov, kako naj se pomaga državam srednje in vzhodne Evrope, določena in sklicana v Streso nova konferenca, ki so se sedaj res udeleževale skoro vse evropske države, ki pa je zopet ostala brez pozitivnega rezultata.

Ze ko se je konferenca sestala, je bila sprejeta z veliko skepo. Vendar pa so bili takrat še dosti močni glasovi, ki so oznanjali nade, da bo splošna stiska pomagala obvladati ovire, čeprav je treba priznati, da so res velike. Saj je ni dani, da gospodarskega ozdravljenja Evrope ne more biti, ako se poprej ne okrepijo agrarne pokrajine, ki so glavni odjemalec zapadnoevropske in severnoevropske industrije. Danes, ko so vidni, ali bolje, ko niso vidni rezultati konference, so razočarani tudi ti optimisti.

Evropskemu gospodarskemu parlamentu v Stresi naloga je bila jasno začrtana že po razmerah samih. Agrarnim državam se ne da trajno pomagati z inozemskimi posojili, saj nekatere že obrestovanja in odplačevanja dosedanjih dolgov ne zmorejo. Kakor je za našega kmetja edina resnična in trajna odpora le v tem, da se mu omogoči za primerno ceno prodaja njegovih z znojnim pridobitimi kmetijskih pridelkov, tako je tudi za agrarne države trajno gospodarsko ozdravljenje le v tem, da se jim odpro v svetu tržišču za proizvode njihove zemlje. Ta tržišča so jim iztrgana na eni strani z uvoznimi prepovedmi in prohibitivno visokimi carinami, na drugi strani pa z dumpinško konkurenco prekomorskih držav in deloma tudi Rusije za nekatere vrste blaga, zlasti za les. Omogočiti

zopetni dostop na evropska tržišča in na teh tržiščih konkurenco z dumpinškim blagom izvenevropskega izvora, to je bila bistvena naloga konference v Stresi.

Konferenca te naloge ni rešila. Res so govorniki na svečani zaključni seji v tork ubirali sladke in optimistične strune, a že v to, skrbno pripravljeno melodijo so se mešali taki disakordi, da so takoj demantirali lepe besede. Vse naknadne vesti, ki poročajo razne podrobnosti in zakrivajo tudi zakulisja, pa le še podkrepljujejo skepo in pesimizem. Najbolj jasno je označil neuspeh konference rumunski delegat, minister Madgearu, ki je na zadnji tajni seji izjavil, da konferenca agrarnim državam, ki jim je bila posvečena, ni prinesla nikake koristi.

O sklepih posvetovalj v Stresi bo treba počakati še točnejših in podrobnostnih informacij. Kakor je razvidno iz komunikacije, objavljenega v zaključni seji, se dele skipe v dva dela. Prvi del vsebuje konvencijo, ki je že redigirana in jo bodo v veljavo, ako jo bodo ratificirale vse na konferenci zastopane države. Drugi del sklepov izraža le nekaka strokovna mnenja, o katerih naj razpravljajo in definitivno sklepa šele svetovna gospodarska konferenca v Londonu. Ti predlogi tvorijo poglavje za sebe. Gospodje diplomati in gospodarski strokovnjaki, ki si doma v lastnih državah ne znajo pridati pomagati, dele v teh predlogih državam srednje in vzhodne Evrope tudi razne očetovske nasvete. Nasveti so poceni, a na žalost večinoma neizvedljivi, ker so sami že posledica krize, ne pa njen vzrok in jih je zato mogoče realizirati le v okviru splošne gospodarske sanacije.

Positiven je torej samo sklep o ustanovitvi posebnega fonda, iz katerega naj se v določenem razmerju subvencionira izvoz žita iz srednje in vzhodne Evrope in industrijske pokrajine. Samo z izvozom žita in še to v zelo omejenih količinah pa je agrarnim državam malo pomagano. Nujno jim je potreben tudi izvoz drugih pridelkov, zlasti živine in lesa. Na vse to pa se sklenjeni dogovor ne nanaša. Zato daleč ne ustreza zahtevam in potrebam agrarnih držav in ne bi prinesel bistvenega olajšanja, tudi če bi beseda postala meso. To pa je še zelo domoljubivo, saj morajo v Stresi doseženi sporazumi najprej še po določbah svojih ustav ratificirati vse države, katerih se tiče. Da pa bo ratifikacija v marsikaki državi naletela na velike ovire, je jasno že v naprej, saj naloga konvencije razne, čeprav ne prevelike žrtve, še bolj pa zato, ker je v Evropi malo držav, v katerih vstopništvo ne bi imelo zelo vplivne besede.

Neuspeh Strese mora biti tudi nam v Jugoslaviji opomin in bodrilko, da se zanašamo predvsem sami na sebe in da gledamo, kako si bomo najbolj in najlažje pomagali sami.

Anglija in nemške zahteve

Berlin, 19. septembra.

Angleški odgovor na nemške oborožitvene zahteve je brez dvoma dokument največje važnosti. Že od dne, ko je Papenova vlada nastopila s svojo zahtevo po enakovrstnosti v oboroževanju in se v tej zadevi obrnila na francosko vlado, se je vedelo, da bo končni razsodnik med obema narodoma Anglija. Ta je poleg Francije tudi najbolj zainteresirana na nemških zahtevah, saj je pomorska soseda Nemčije in je sama sodelovala pri ustvarjanju versailleske mirovne pogodbe. To so vedeli dobro tudi Nemci, zato so budno pazili na vsak glas, ki je prihajal preko Rokavskega preliva. Molk službene Anglije jih je v njihovih upih podpiral ter jim celo dajal pozum, da so nastopali še bolj brutalno. Kakor pred vojno pa so se Nemci tudi sedaj varali glede pravega razpoloženja službene Anglije. Slučajne in brezpomembne izpade angleških listov proti Franciji so si tolmачili kot zavzemanje za nemško stališče, dočim je Foreign Office s tem samo zasledoval svojo tradicionalno politiko udvide et imperare.

Pozornemu opazovalcu pa je moralo biti že ves čas jasno, da vti, ki ga je nemška zahteva napravila na angleško javnost, ni bil posebno ugoden, čeprav je angleški zunanji urad neprodorno molčal. Poskusi nemške diplomacije, izgrajevati Anglijo proti Franciji, so se v zadnjih letih že ponovno ponesrečili, vendar jih Nemci vedno zopet obnovljajo. Tudi Papenova razorožitvena nota je imela vse obeležje take špekulacije, saj je splošno znano, kako veliko važnost polagajo v Angliji na uspeh razorožitvene konference. S svojo grožnjo, da si bo Nemčija vzela pravico oboroževanja, če se ne usodi vsem njenim zahtevam, je hotel Papen dobiti v roke orožje za torpediranje razorožitvene konference. Upal je, da bo Anglija pred to nevarnostjo s pomočjo Italije padla v manever, katerega smoter je bil, Francozje ukloniti ali jo pa izolirati.

Toda tudi v Angliji vidijo, da današnje razpoloženje v Nemčiji ne daje posebnega upanja na mirnijski razvoj Evrope, ako dobe Nemci dovoljenje, da se smejo oboroževati po mili volji. Veliki angleški tisk je zato kmalu začel odločno svariti pred nemškimi zahtevami, čeprav se je v načelu izrekel za nemško enakopravnost. Tako je napisal Times, polslužbeno glasilo angleškega zunanje urada: »Ljudje, ki so stali za zahtevo po oboroževanju, so dediči nekdanjega militarističnega režima. Stalheim je pod pokroviteljstvom Papenove vlade. Na dan njegove parade je izšel Berlinhof, kjer so se nastanili njegovi poveljniki, kot velik generalni štab z zastavami, stražami, prihodni in odhodi častnikov. Dober del zastav je imel še barve Viljemove Nemčije. Ko se vrne manifestacije takega obsega pod pokroviteljstvom vlade, bi bilo smešno, približavati jih samo madeniškemu navdušenju. Ni ti iz enega govora voditeljev Stalheimu ali

Občinske volitve v Sofiji

Sofija, 19. septembra.

V nedeljo, 25. t. m. se bodo vršile občinske volitve v Sofiji.

Zaradi nezdružljivih strankarskih razmer, ki so vladale v mestnem občinskem odboru, je vlada svoječasno izročila upravo občine komisiji, obstoječi iz pristavov vseh strank vladnega »narodnega bloka«. Toda tudi v tej komisiji ni bilo slege in je prihajalo vse do večjih sporov, dokler ni vlada odstavila glavnega predstavnika zemljodelcev Penča Madžarova. Njegova odstavitev je bila vzrok skrajni napetosti med ministrom notranjih stvari, demokratom Girginovim, in zemljodelci, ki so celo pretli z izstopom iz vlade, če se Madžarov ne vrne na svoje mesto. Stvar pa se je naposled vendarle poravnala. Popustili so zemljodelci, Madžarov, ki je po vsem tem smatral, da so ga njegovi vodilni strankini pristavi pustili na cedilu, je šel nato seveda med — nezadovoljence.

Vladi gre seveda za to, da dobi odločujočo večino v novem občinskem zastopstvu. Popolnoma gotovo na je to le tedaj, če nastopi »narodni blok« z enotno listo, kar se pa zdi skoraj neizvedljivo. Predvsem se sami zemljodelci ne bodo nastopili enotno, ker je užaljeni Madžarov že napovedal samostojen nastop. Ravno tako nastopi samostojno druga struja zemljodelcev, zveza »Aloksander Stambolijtski«. A kakor vse kaže, tudi glavni del zemljodelcev, ki pripada »narodnemu bloku«, nikakor ne misli sodelovati na enotni listi. Tako bi s skupno listo stopili pred volilce samo vladni demokrati in nacionalni liberali.

Kar se tiče opozicije, se tudi ni zedinila v široko koalicijo. »Demokratski Sogovor« (Kriko Ljapčeva), smilovci (nac. liberali) krla Bogdana Smilova) in socialni demokrati nastopijo samostojno. Nacionalni liberali, ki so itak že razdeljeni na vladne in opozicijske, pa so sedaj še bolj razcepjeni, ker je bivši minister Hristo Stater s svojimi pristajši izstopil iz smilovske skupine. Ta ločnina pa na občinskih volitvah ne bo nastopila samostojno, temveč v koaliciji s Cankovljevo skupino »Demokratskega Sogovora«, dočim bo stambolovistična ločnica nacionalnih liberalov imela skupno listo s Tomčevljevo ločnico nacionalnih liberalov.

Kljub ogromni važnosti prestolninskih občinskih volitev za bolgarsko notranjo politiko, pojdejo več ali manj vse stranke v volilni boj neopravljene in silno razcepljene. Ker bo, kakor se sodi, kakih deset meščanskih list, se je že začelo namigovati, da ob takem razcepljenju glasov ni izključeno, da dobe večino komunisti, ki so v Sofiji precej močni. V vladnih krogih si-ker menijo, da je tako presenečenje izključeno, toda strah je tu pa tam tudi koristen in je mogoče, da se prav pred tem komunističnim strašilom v zadnjem trenutku se pojavijo kvačice, ki bodo znatno skrčile število meščanskih list.

Proces proti prof. Jovanoviću in tovarišem

Beograd, 21. septembra. p. Pred državnim sodiščem za zaščito države se je nadaljevala danes razprava proti obtoženemu univerzitetni prof. dr. Jovanoviću in njegovim tovarišem. Danes je bil zaslišan obtoženi Miodrag Miletić, ki ga dolži obtožnica, da je razmoževal in razširjal letake ter inkriminirano brošuro. Med drugim je razmožil in razširil letak, v katerem se napada sedanji politični red v državi in s katerim se hoče ustvariti pri drugih razpoloženje za njegovo izpremembo. Miletić je priznal, da je sodeloval s profesorjem Jovanovićem, trdi pa, da ni vedel, da je njegovo delo nezakonito. Razen tega misli, da ne spada pod zakon o zaščiti države. Predsednik senata Janković je obtožena na dolgo izpraševal, kako je razmoževal in razširjal letake.

Za tem je bil zaslišan obtožene Demeter Denić, poštni uradnik, ki je zlorabil svoj položaj, da je razširjal po pošti letake in brošure. Izpovedal je, da mu ni bila znana vsebina prvega letaka ter da je vse delal, ker je bil ogorčen nad postopanjem, ki se mu je pripetilo pri delu v njegovi pisarni. Po odmoru ob pol 11. dopolne je bil zaslišan Peter Ponović, ki se brani iz evobode. Tudi on je priznal svoje sodelovanje pri Jovanovićevi akciji. Opreka pa, da bi delil letake dne 25. aprila. Izpovedal je, da je bil zaslišan Stanko Trifunović, ki je obtožen iste krivde in je prav tako sodeloval pri razširjanju brošure. Izpovedal je, da ni bil poučen o ciljih, ki so ga zasledovali letaki. Po njegovem zaslišanju je predsednik sodišča Rusomir Janković zaključil razpravo in odredil nadaljevanje za jutri ob 8 zjutraj.

Konferenca o obveznem zavarovanju v avtobusnem prometu

Beograd, 21. septembra. d. V ministru za trgovino in industrijo se je danes vršila konferenca o vprašanju obveznega zavarovanja v avtobusnem prometu. Konferenci je prisostvoval minister za trgovino in industrijo gosp. Ivan Mohorić, zastopana pa so bila tudi ministristva za gradbo, promet in notranje zadeve kakor tudi organizacije avtobusnih podjetnikov v državi. Konferenca je bila sklicana, da se rešijo vprašanja, ki se tičejo pospeševanja avtobusnega prometa, kot najvažnejše pa se smatra ureditev obveznega zavarovanja v avtobusnem prometu. Kakor znano, so avtobusna podjetja dolžna, da zavarujejo svoje potnike, za kar morajo plačevati gotove prispevke. Avtobusna podjetja brez razlike pa se priitožujejo, da je ta taksa previsoka, ker avtobusna podjetja po pretežni večini itak niso aktivna in se bore že sedaj z velikimi težavami. Namem te konference je, najti primeren kompromis med določbami zakona in zahtevami avtobusnih podjetij, da bi se tako na eni strani dosegel namen zakonodavca, ne da bi se pri tem škodovalo podjetjem.

Izpremembe v ruski diplomaciji

London, 21. septembra. AA. Širjo se glasovi, da bo naslednji Sokolnikov, dosedanja sovjetskega poslanika v Londonu, Mihašov, bivši ruski poslanik na Finskem in bivši šef tiskovnega urada v zunanem ministru v Moskvi.

Podpora za pogorele v Radenah

Ban dravske banovine dr. Drago Marušić je podelil kot najnujnejšo podporo za pogorele v Radenah v črnomeljškem srezu, kjer je v noči od pretekle nedelje na ponedeljek gorelo, 15.000 Dm.

Preprečen atentat na niški vlak

Dva peklenska stroja bolgarskega izvora — Atentator Arandjelović je prišel iz Sofije in je bil že aretiran

Beograd, 21. septembra. M. Davi ob 5.40 so na niški železniški postaji našli organi oblasti v vagonu III. razreda potniškega vlaka št. 118, ki je odšel iz Beograda snoči ob 22.20, torbo, v kateri je bila pod pogčo, jabolki in orehi še ena torba iz belega ameriškega platna, na kateri je bilo z kopiranim svinčnikom napisano: Za vojaka Dimitrija Gjorgjevića, Vranje. V torbi so našli v lesenih skatljah dva peklenska stroja bolgarskega izvora, napolnjena z eksplozivnimi snovmi po 1 kg teže ter montirana za eksplozijo s pomočjo ure, znatke »Misteria«. Peklenska stroja sta bila tako montirana, da bi morala eksplodirati ob 7.40. Organom oblasti se je posrečilo izslediti v vlaku, ki prihaja iz Paračine v Zaječar, ob 10.25 sumljivega človeka, ki so ga identificirali v osebi Ranka Arandjelovića iz Borova v srezu caribrodskem. Že od 26. aprila 1931 se je mučil v Bolgariji, kamor je pobegnil zaradi prevar in tatvin.

Pri njem so našli revolver sistema Mauser s 40 naboji ter bombo z znakom VMRO (znak makedonske revolucionarne organizacije).

Aretiranec je priznal, da je položil omenjena peklenska stroja, ki mu jih je v Sofiji osebno izročil Ivan Čofev. Izpovedal je, kako je prišel preko meje severno od Zaječarja, stopil v vlak v Paračino, tamkaj navil uri, montirani v peklenskih strojih ter v teku noči pustil torbo v vlaku. Tudi bombo in revolver je dobil od Čofeva, kakor tudi potvornici potni list načelnika zaječarskega sreza. V zvezi s tem je izpovedal tudi podrobnosti, ki jih policija v interesu preiskave čuva še v tajnosti. Ivan Čofev je gimnazijski profesor, vodja zapadne pokrajinske revolucionarne organizacije »Vr-top« ter znani organizator vpadov in atentatov na naše ozemlje. Živi stalno v Sofiji.

Sklicanje panevropskega kongresa

Kongres se bo vršil v Baslu v začetku oktobra ter se bo bavil tudi z gospodarskimi zadevami Podunavja

Dunaj, 21. septembra. d. Vodja panevropskega pokreta, baron Coudenhove-Kalergi je sklical za 1. do 4. oktobra v Basel evropski kongres, čigar častno predsedstvo je prevzel francoski ministrski predsednik Edvard Herriot. Na letošnjem evropskem kongresu, ki bo že tretji, bodo razpravljali o podrobnostih organizacije Panevropa. O posameznih vprašanjih evropskega kontinenta bo razpravljalo 19 odborov. Večina odborov se ima baviti z gospodarskimi in gospodarsko-političnimi vprašanji, predvsem z obnovo Evrope, z razmerjem med industrijo in kmetijstvom, kakor tudi z ustvaritvijo skupne valutne podlage. V podunavskem odboru bodo gospodarski razpravljali o možnosti sodelovanja v Podunavju. V pravem odboru bodo razpravljali o vprašanjih pridobitnih slojev, o naseljevalnem pravu, o svobodi kretanja o enakopravnosti tujcev v pridobitnem življenju in o enotnem varstvu pravic tujcev v Evropi. Med drugim bo osnovan tudi odbor za sodelovanje podunavskih držav. S političnimi vprašanji se bosta bavila odbor za mir in odbor za reformo Društva narodov. Obsevala se bodo tudi vprašanja narodnih manjšin. V tej skupini bodo važne razprave odbora za medevropsko razsodišče in za ustvaritev pravnih jamstev za moralno razorožitev. Namenu razširjenja panevropske misli bodo služili štirje odbori, ki se bodo bavili s publicistiko, šolstvom, filmom, radijem in vprašenjem zasebnih organizacij v svrhu propagiranja misli evropskih zedinjenih držav.

Beograd, 21. septembra. p. Na panevropskem kongresu v Baslu bodo zastopane vse nacionalne sekcije v Evropi. Jugoslovenska delegacija bo zelo mnogostevalna. Vodja beograjske sekcije bo njen predsednik, bivši zunanji minister dr. Momčilo Ninčić, vodja zagrebške sekcije bivši minister dr. O. Frangeš, vodja ljubljanske sekcije pa dr. Ferdinand Majaron. Razen oficijelnih predstavnikov se bodo udeležili kongresa tudi drugi gostje iz naše države.

Shodi poslanca Komana

Vrhnika, 21. septembra.

Kakor po vseh drugih srezih dravske banovine, tako je tudi v srezu Ljubljana okolica politično življenje zelo živahno. Domači srezski poslanec, g. Albin Koman, je prireditel pretekle dni celo vrsto dobro uspešnih političnih sestankov in shodov, na katerih je poročal o dosedanjem delu Narodne skupščine in načrtih zakonov, ki pridejo v kratkem pred parlament. Tako na sestanku v Dobrunjah, kakor tudi v Brezovi in Notranjih gorah je bila udeležba nad vse častna in so zbrani poslušalci z velikim zanimanjem sledili izvajanjem svojega poslanca.

Najlepši dokaz, da je nova vsedravska stranka pognala močne korenine tudi v ljubljanskem okoliščnem srezu, pa je vsaka nedeljski veliki shod na Vrhniki na prostranem dvorišču gostilne »Mantovec«. Zborovanja se je poleg domačega sreskega poslanca, g. Albina Komana udeležil tudi bivši poslanec, g. župnik Janko Barle, neustrašni borec za jugoslovensko vsedravnost idejo.

Shod je otvoril predsednik vrhniške krajevne organizacije JRKD, g. J. Jelovec, predsedstvo pa mu je potem vrhniški župan, g. Hočvar. Po njegovem pozdravnem govoru je g. župnik Barle v krasnem, s patriotskim duhom prežetem govoru pozival zborovalce k pozitivnemu delu za kralja, domovino in narod. Višarne ovacije so prišle, da so padle govornikove besede na rodovitna tla. G. poslanec Albin Koman je podal nato sliko dosedanjega parlamentarnega delovanja naših poslancev s posebnim ozirom na interese dravske banovine. Njegovim vseskozi stvarnim izvajanjem so zborovalci burno pritrdili. Za njim je podal zastopnik sreske organizacije JRKD, g. Borštnik, historijat ustanovitve nove stranke in razložil njen program in njena pravila; pozival je tudi Vrhnčan, naj se vsi brez oklevanja vpišejo v novo stranko in strnejo svoje vrste v delu za dobrobit Jugoslavije. Kot slučajni gost na Vrhniki se je oglašil k besedi končno še strokovni učitelj, g. Janković, srbski rojak, ki je v temperamentnem srbohrvatskem govoru pozival vse k složenemu delu za blagor domovine.

Shod je končal v najlepši slogi in je Vrhnika na njem sijajno dokumentirala svoje razumevanje za novo vsedravnost stranko, ki vodi politiko stvarnega in resnega dela za čim lepšo bodočnost države.

Shodi poslanca Mravljeta

Zagorje, 22. septembra.

V nedeljo se je vršil v nabito polni gostilni »Pri Francu« v Kotredu pri Zagorju shod, na katerem je narodni poslanec, g. Mravlje razložil politični in gospodarski položaj. Shodu je prisostvoval tudi poslanecev namestnik in član banovinskega sveta, g. Gvido Birola. G. poslanec je med drugim izjavil:

Nameravana uvedba široke samouprave za banovine bo v marsičem olajšala in pospešila naše gospodarsko življenje. Ne gre, da bi se podjetja kartelirala, ker to povzroča neraven diktat cen. Skupščini bo zato predloženo predlog o kontroli in delokrogu kartelov. Prav tako je važen bančni zakon, ki bo med drugim dojel veliko odgovornost odločujočih voditeljev in ravnateljev bank, tako da bodo morali jamčiti s svojim premoženjem za njim zapadne vloge. Razdolžitvev kmetov se napočeno tolmachi. To ne pomeni, da bodo dolgov in davki kar odpisani in da jih zato ni treba plačevati. Moratorij za naše

razmere ne pomeni mnogo. Zaradi njega so prizadeti največ trgovci in obrtniki, pa tudi kmeti nima od njega posebne koristi, ker je dolžan največ v zadruge, za katere pa moratorij ne velja. Dolgovi ne bodo odpisani, ker je to nemogoče, pač je za predvideno dolgoročno odplačevanje zaostalih terjatev. Zato je potrebna štednja povsod. Marsikaj se da še prirediti. Če bo imela naša država v svojih denarnih zavodih zadostno število denarnih vlog, kakor recimo Francija, tedaj bo tu kapital, ki predstavlja gonilno silo industrije. S tem bi bila tudi sedanja kriza obutno omiljena. V nasprotnem slučaju bi kdaj lahko prišlo do inflacije, ki bi ves narod potisnila v neizrečno bedo. Štedimo torej in skupajmo v svojo narodno državo!

Po govoru g. poslanca, ki je bil živahno aklimiran, so navajali navzoči svoje želje in predloge, na katere je g. Mravlje sproti odgovarjal.

Po končanem shodu je poslanec v spremstvu sreskega načelnika in drugih odšel na Orlek, malo naselje v kotreduški občini, kjer so zaradi useđenja zemlje v nevarnost nekateri ondodni posestniki. Po mnenju posestnikov je usodanju zemlje krivo pre slablo zasuto rojve, čemur pa TPD ugovarja.

Popoldne se je isto tako dobro obiskal shod vršil na Izlakah, kjer je g. poslanec med drugim tudi ostro obsojal zlorabo vere za politiko. Tudi tu so se mu poslušalci zahvalili za njegova izjavljanja z velikim odobravanjem. Poleg njega je govoril še zastopnik narodnega delavstva iz Ljubljane, g. Rupnik, ki je zlasti orisal delavsko bedo in zahteval energičnih zakonitih ukrepov za zaščito domačega delavstva.

Organizacija JRKD v moravski banovini

Beograd, 21. septembra. p. Predsednik glavnega odbora JRKD in bivši ministrski predsednik, g. Nikola Uzunović se mudi že več dni v moravski banovini, kjer je imel v zadnjem času celo vrsto konference in sestankov skupno s senatorji in narodnimi poslanci moravske banovine. Zanimanje za novo vsedravnost stranko je tudi v moravski banovini zelo naraslo ter je bila dosedaj osnovana že cela vrsta močnih organizacij. V kratkem bo končana organizacija sreskih organizacij, naka se bo vršila velika banovinska skupščina v Niku.

Iz srednješolske službe

Beograd, 21. septembra. p. Na predlog prosvetnega ministra je s kraljevim ukazom premeščen na prvo leto gimnazije v Ljubljani profesor Ivan Polović, dosedaj na realni gimnaziji v Kočevju.

Odlikovanje

Beograd, 21. septembra. p. S kraljevim ukazom so odlikovali: z redom sv. Save 4. stopnje Feliks Eksel, upokojeni učitelj v Celju, in Oskar Mol, učitelj meštanske šole in pevskega zbora v Kočevju, in pevskega zbora rudarskih otrok.

Vremenska nanoved

Zagrebaška vremenska napoved za danes: Porast oblazinosti, sprva toplo in vetrovno, pozneje na hladneje. — Situacija včerajšnje: dne: Barometrska depresija, ki prekriva severni del kontinenta, je obšla s svojim južnim robom tudi severno področje naše države. V zadnjih 24 urah se je depresija nekoliko ojačala. Pritisek je v splošnem nadel za 1—4 m. največ v Gorskem kotaru ter v južnem Primorju. Temperature so večinoma narasle za 1 do 3 stopinje.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Večinoma nejasno, padavine, zelo hladno, severni vetrovi. Poslabšanje vremena.

Naši kraji in ljudje

Tabor Zveze bojevnikov pri Sv. Katarini

Trbovlje, 21. septembra. V nedeljo se je vršil pri Sv. Katarini nad Trbovljami velik tabor bojevnikov iz rudarskih revirjev in okolice. Tabor je prav spetno organizirala trboveljska skupina Zveze bojevnikov, ki že dolga leta marljivo deluje v rudarskih revirjih. Že v zgodnjih jutranjih urah so se pričeli zbirati okrog cerkvice v idiličnem gorskem naselju, ki je bilo vse slavnostno okrašeno s slavoloki in državnimi zastavami, številni bojevniki iz svetovne vojne. Tu so se morda prikrili odkar so se ločili iz strelskih jarkov sešli zopet znanci in si stisnili roke ter obujali spomine iz svetovne vojne. V cerkvi je opravil žalno službo božjo za padle predsednik trboveljske skupine g. Katerh Raje. Po službi božji je godba zaigrala drž. himno. Nato se je pričelo zborovanje, ki ga je vodil g. Raje. Njegov prvi pozdrav je veljal najvišjemu gospodarju in vrhovnemu poveljniku Nj. Vel. kralju Aleksandru I. s željo, da ga Vsemogočni ohrani mnoga leta v srečo narodu in državi. Nato je predsednik sporočil zborovalcem pozdrave generala Maistra, ki se zaradi bolehnosti zborovanja ni mogel udeležiti. Zborovalci so generalu Maistru vrnili tople pozdrave.

Posle vodilni podpredsednik glavnega odbora g. Ivo Matičič iz Ljubljane je v lepem govoru naglašal moralno moč vojnega tovarštva. Zveza bojevnikov je danes sila, s katero je treba računati. Poim vojne tovarštva je danes globoko zasidran v vseh narodih in je najboljšje jamstvo za ohranitev miru. Mi se danes borimo za mir, toda nikdar ne bomo dopustili, da bi si drugi narodi lastili našo zemljo! Nato je še blagajnik glavnega odbora g. Rudolf Wagner govoril o vojnem tovarštvu, ki se je poro- dilo zunaj na vojnih poljanah in največjem nadčloveškim trpljenju in pomanjkanju. Blagoslovljena misel, ki nas je družila na bojišču v bratskem stremeljenju po medse- bojni pomoči, tvegajoč nešteto življenj- je v požrtvovalnem reševanju umirajočih tovaršev in v složnem prizadevanju, da v bratski vzajemnosti in tovariški ljubezni drug drugemu pomagamo prebroditi gro- zote iz strahote svetovne vojne. Dalje se je oglasil k besedi zastopnik ljubljanskega pododpora rezervnih oficirjev g. Kramer iz Ljubljane, ki je izjavil, da se ideja brat- stva in smrti obeh tovariških organizacij skoro isti, zato rezervni oficirji iskreno pozdravljajo tovariški pokret Zveze boje- vnikov in mu želijo veliko uspehov, zagotavljajoč vso tovariško podporo. Naposled je pozdravil tabor tudi predsednik zagor- ske skupine g. Postržni, ki je enako nagla- šal svoje in zagorskih tovarišev veselje nad napredujočim pokretom. Po zborovanju je bilo skupno kosilo, nato koncert, slednjic pa se je razvila animirana zabava v lepi planinski prirodi.

V obrambo proti otroški paralizi

Ukrepi beograjskega »Okrožnega urada«

Beograd, 20. septembra. V Beogradu so ugotovili že nekaj pri- merov otroške paralize. Poleg ugotovljenih primerov pa je bilo tudi še nekaj sumnje- nih. Bolezen je zelo nalezljiva, a posebno žalostno je dejstvo, da je tako rekoč nova, malo proučena in se ji dejanski ne ve prava zdravilnega in zanesljivega načina zdravljenja.

V beograjski javnosti, zlasti pa v zdrav- niških krogih je pojav te bolezni vzbudil razumljivo razburjenje in poklicani čini- telji so nemudoma storili vse, kar je mo- goče storiti v prvem trenutku, da se za- jazi razširjenje. Tako je občinski zdravstveni urad s svoje strani ukrenil vse potrebno, da se prepreči prenašanje. Z druge strani pa je tudi okrožni urad za zavarovanje de-

lavstva posvetil vso svojo skrb temu poja- vu. Vršila se je konferenca zdravnikov, na kateri se je razpravljalo o ukrepih, ki so potrebna, da bi se kar najučinkoviteje zavarovala beograjska mladina proti tej nevarnosti, ki je po mnenju zdravnikov mnogo večja, kakor se prvi mah sodi. V okrožnem uradu so bili doslej prijavljeni sicer samo trije primeri, toda zdravniki menijo, da se bolezen more zaradi svoje velike nalezljivosti prav hitro razširiti. Za enkrat more glavno delo zdravstvenih ob- lastev obstajati le v varstvenih ukrepih. Predvsem je treba najstrožje kontrole. Po mnenju zdravnikov okrožnega urada bi bi- lo najbolje, da se pri bolnici za nalezljive

Pri razdraženih živcih, glavobolu, ne- spanju, utrujenosti, poboitosti, tesnobo- stni imamo v naravni »Franz Josefov« grenčici domače sredstvo pri roki, da največja razburjenja, ki imajo svoj vzrok v slabi prebavi, takoj preženemo. Sloviti zdravniki priznavajo, da učinkuje »Franz Josefov« voda sigurno pri ljudeh višje starosti. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in spe- cerijskih trgovinah.

Nedolžna žrtev zavratnega napada

Po pomoči je bil iz zasede smrtno nevarno obstreljen delavec Štefan Djak iz Bosne

Novo mesto, 21. septembra.

Uprava hmeljniške grašine ima že ne- kaj časa v svojih gozdovih mlade delavce iz Bosne, ki s svojimi konjički spravljajo drva iz gozda Jagodine. Med temi delavci je bil zaposlen tudi 27-letni Štefan Djak iz Viševca pri Travniku.

V soboto po končanem delu je mladega delavca povabil posestnik Janez Grubiš na čisto vina. Delavec je ostal pri Grubišu do 11. ponoči in ko se je poslavljaj, ga je go- stitelj spremljal iz hiše. Par korakov pred hišo pa je izza ogle hise odjeknilo zapore- doma par strel in Bosanec se je zadet v trebuh zgrudil na tla. Zadet je bil tudi posestnik Grubiš v levo nogo. Na klice obeh ranjenecov so prihiteli iz bližnjega ta- borišča delavci, ki so svojega težko ranje- nega tovariša odnesli s seboj.

Slovenec umorjen v ameriški ječi

Rudar Martin Virant je v ječi podlegel strašni torturi — Zaradi umora je obtožen šerifov pomočnik

Chicago, 12. septembra.

Poročila o inkviziciji po ameriških je- čah niso bajke, temveč žalostna resnica. Največkrat so po ječah mučeni delavci in to zlasti tisti, ki so osumljeni soudeležbe pri kakih izgradnih med meznimi spori. Med preiskavo, ki se poslužuje barbarskih mučnih sredstev in se pri njej udeležu- jejo tudi aktivni detektivci, se vsakega osumnika pripravi do tega — seveda še prej ne umre — da prizna vse, kar se od njega zahteva. Žrtev takega barbarstva je postal tudi slovenski rudar Martin Virant, ki se je preiskovalni oblasti sam prijavil kot priča v neki zagonetni kriminalni za- deli.

Blizu kraja Tazewell je bil pred tedni izvršen skrivnostni zločin. Nekoga Luisa Nelana so nezamislivo zločinu privedli na železniške tračnice in pustili tam, da ga je povozil prvi vlak. Umorjenec je bil tem- na eksistenca. Nihče ni vedel, od česa ži- vi. Delal je samo od časa do časa med meznimi spori pri raznih podjetjih kot stavkovek, drugače pa je služil raznim de- tentivskim uradom za ogleduha. S takimi svojimi deli si je seveda nakopal mnogo

boleznih odpre poseben oddelček za osam- tev takih bolnikov. Stanovanja bolnikov so morajo takoj razkužiti, v ambulancah in podobnih ustanovah pa se mora strogo pa- ziti, da se bolezen ne prenese. Zato, pravijo zdravniki okrožnega urada, je treba skup- nega delovanja vseh zdravniških moči, da se to vprašanje kar najbolje prouči in reši.

V okrožnem uradu je zdravniški svet od- redil, da se mora po ugotovitvi bolezni v ambulanti takoj izvršiti razkužjenje ambu- lantnih prostorov. Oboleni otrok se pošlje v bolnico za nalezljive bolezni. Starši, osta- li otroci in vse osebe, ki so prišle v stik z bolnikom, se podrede najstrožji kontroli. Vse šole naj se takoj zapro za tri tedne. Staršem naj se priporoči, da tri tedne ne puščajo otrok iz stanovanja, in se jim za- grozi z najstrožjo kaznijo. Prebivalstvu vohče pa naj se priporoči, da se izogiba krajev, kjer se zbira večja množica ljudi, tako gostin, kinematografov, zborovanj itd.

To so po mnenju zdravnikov okrožnega urada najpotrebnejši ukrepi. Dostavljajo pa, da naj bi se oprijete teh ukrepov tudi vse zdravstvene ustanove, da se tako pre- prečijo — »strašne posledice nalezljive bo- lezni, ki bi naš narod tako grozno zdeset- kovala, kakor ga je nekdanja epidemija le- garja pegavala«

Nesrečni Djak je v delavskem taborišču par dni ležal brez zdravniške pomoči, na- posled pa so ga odpeljali v bolnišnico usmiljenih bratov, kjer je bil takoj operi- ran. Nesrečni mladenič je dobil od šiber rane v levo stran glave, v pleča in smrtno nevarno rano v trebuh. Reče je še vedno pri polni zavesti, ne more pa uživati nobe- ne hrane, ker ima čreva šestkrat prestre- ljena. Sam pravi, da bi rad umrl in se tako reši strašnega trpljenja. Nesrečni delavec ima doma starše, brate in sestre ter bridko toži, da jih ne bo nikdar več videl. Več- krat se spomni tudi zvestih konjičkov, ki so ostali brez njega v šumi. Orožniki so že izsledili napadalce ter tudi ugotovili, da je bila zaseda namenjena nekemu dru- gemu. Nesrečni Bosanec je postal po go- lem enakujuju žrtev tega zavratnega na- pada.

Smrtna žrtev pijanega nabornika

Zaradi kľofutanja je zabodel tovariša — Obsojen na osem let

Maribor, 21. septembra

Letos 12. julija popoldne so se vračali draženi fantje z nabora v Ptuj proti do- mu. Vso pot so prepevali in popivali po- vod, kjer »Bog roko ven molik. Tako so se našli nujne kapljice hudo čez mero. Med naborniki so bili Jernej Golec, Lov- renc Vidovič in Štefan Hostnik. Vsi trije so se sicer prav dobro razumeli med seboj. Hostnik pa je v vinjenosti postal nekoliko siten in je izpraševal Golca o nekaterih in- timnostih iz njegovega znanja z nekim de- kletom. Golec mu je dal za njegovo rado- vednost nekoliko klofut, ki jih je pa Ho- stnik čudno mirno prenesel. Pozneje so bi- li fantje še v nekaterih lokalih, kjer so izpili še nekaj litrov vina in je Hostnik neprestano sitniral, za kar mu je Golec da- jal nadaljnje klofute, ki pa Hostnika vsaj navidezno niso mogle spraviti v jezo in za- mero. Ko pa sta Golec in Vidovič v mra- ku zapustila družbo in odšla proti domu, jima je skrivaj sledil Hostnik, ki je na ne- kem samotnem kraju naskočil Golca in mu zadal tri rane z nožem. Z enim sunkom mu je prebodel srce, z drugim mu je pre- rezal prsno mrežo in dvojce reber, tretjič pa ga je zadet v čelo. Jernej Golec se je na mestu zgrudil in takoj izdihnil. Na po- moč mu je priskočil Lovrenc Vidovič, ki ga je pa Hostnik tudi napadel z nožem in ga zabodel v levo podleht.

Tako je Štefan Hostnik, ki je samski hlapec, star 21 let in doma iz Lencove va- si, prišel danes pred veliki senat maribor- skega okrožnega sodišča.

Zločin je priznal in se zagovarja z Gol- čevim klofutanjem ter strahom pred njim in ostalimi fanti, ki niso več hoteli piti nje- govega vina in ki so ga hoteli tepsti. Ni imel namena Golca usmrtiti, temveč ga je hotel samo malo raniti. Ker pa je Golec nastopil nasilno proti njemu, ga je v si- branu zabodel v prsi. Glede lahke telesne poškodbe Lovrenca Vidoviča pa obtoženec zanika vsako krivdo. Senatu je predsedoval s. sv. Lenart, prisedniki so bili v. s. sv. Zemljč in dr. Tombak ter s. o. s. Kolšek in dr. Čemer, državno tožilstvo je zastop- pal državni tožilec dr. Hojnjak, obtoženca pa je zagovarjal ex offio dr. Kieser.

Hostnik je bil po kratki, dobro uro tr- ajajoči razpravi obsojen na 8 let in 1 me- see robije ter plačilo pogrebnih stroškov. Sodbo je sprejel in takoj nastopil kazen.

Izmed 10 ljudi jih ima
7 zobni kamen
...dobi
ga pa lahko vsak!

Večina zobnih bolezni izvira iz nevarnega zobnega kamna. Potuhnjeno se tišči za zobmi, jih omaje... in večkrat čisto uniči. Odpravite ga s tem, da zobe redno čistite s Sargovim Kalodontom. Pri nas je Sargov Kalodont edina zobna krema, ki ima v sebi sulforicinov oleat po Dru. Bräunlichu. On odpravi polo- goma in zanesljivo zobni kamen in ne pusti, da bi se napravil nov... zobe pa ohrani močne in zdrave!

KALODONT
Proti zobnemu kamnu

odnosno hoteli so dobili njegovo potrdilo k poročilu o zadevi, ki ga je sestavil šerif- fovo pomočnik. Nesrečnega rudarja so pre- tapali in mučili, 1. tega meseca jutraj pa ga je paznik v celici našel mrtvega — obešenega. Po kraju se je že prej govorilo, da je nesrečni padel v roke krvoločnim mučiteljem in so te splošne govorice po- vzročile, da se preko zadeve ni šlo kar na kratko, kakor se to tolikokrat dogaja, če gre za življenje ali smrt kakega znanega delavca in posebno če je to še kak priselje- nec. Predno so siromaka pokopali, je trup- lo pregledala posebna komisija in chikaški zdravnik dr. McNally je ovrgel poročilo šerifovega pomočnika Skinnerja, ki je krat- komalo poročal, da se je jetnik sam obesil. Zdravniško poročilo, podpisano od osta- lih članov komisije, zatrjuje, da ni nasto- pila smrt zaradi davljenja ali obešenja, temveč da je mož umrl zaradi težkih no- tranjih poškodb in da je bil, kakor kaže, že mrtvec obešen. V poročilu je tudi na- vedeno, da je bilo na jetnikovem truplu vse polno sledov udarcev in drugih po- škodb. Okrajni sodnik je na podlagi tega poročila dvignil obtožbo zaradi umora pro- ti pomočniku šerifa C. O. Skinnerju, ki je bil aretiran najprej v Pekinu, 7. t. m. pa prepeljan v Peorio.

Grenčica Hmnyadi Janos je najzaneslj- vejše in najidealnejše odvajalno sredstvo.

mehanik Stanko Čebokli. Sodijo, da ga je beda poglajala v smrt.

Mrtveca je našel na svojem nočnem ob- hudu okrog 22.55 železniški čuvaj Josip Polanc, in sicer med kilometroma 4296 in 4299 blizu železniškega viadukta ob Pre- dovičevi ulici. Čebokliju je lokomotiva od- trgala palni glave, zdrobljena sprednja če- liust pa je ležala ob progi. Polanc je o grozni najdbi obvestil stražnika Matevža Breznika, ta pa policijsko upravo, odhoda- sta odšla na pozorišče tragedije policijski zdravnik dr. Lapajne in dežurni uradnik g. Ramovš.

Po lokalnem ogledu je komisija, ki je ugotovila, da gre nedvomno za samomor, odredila prevoz trupa v mrtvašnico pri Sv. Krištofu. Nesrečni fant je po vsej ve- rojetnosti legel z glavo na železniško pro- go in ga je najbrž povozil ekspresni vlak, ki odhaja okrog 22. iz Ljubljane proti Zidane- mu mostu. Čebokli je bil že delj časa brez posla. Njegova tragična smrt je napravila v Mostah in na Selu globok vtis.

Dve hudi nesreči

Ljubljana, 21. septembra.

V torek popoldne je posestnik Martin Nov- ljan, rojen 1883 in doma iz Male Loke v občini Zalni pri Litiji, padel pod voz, ki je bil precej težko naložen. Hudo poškodo- vanega so Novljana potegnili izpod velike- ga bremena in prepeljali v Ljubljano, kjer so zdravniki ugotovili, da ima najbrž na- lomljeno hrbtenico. Njegovo stanje je zelo resno.

Danes dopoldne je huda nesreča doletela rodbino najemnika mlina Porenta iz Škofje Loke. Triletna hčerčica Marija se je igrala v kuhinji, kjer so baš pripravili krog za kuhanje perila. Po nesrečnem naključju je otrok padel v krog in dobil strahovite opek- line po vsem telesu. Z osebnim avtomobil- om so nesrečno dete prepeljali opolne v ljubljansko bolnico. Stanje male Marije je tako kritično, da čvomiyo o njenom okrevanju.

Požar na Trški gori

Novo mesto, 21. septembra.

Dober streljaj od cerkve Matere Božje na Trški gori je v ponedeljek zvečer ožen polnoma uničil veliko enonadstropno zidnico posestnika Medveda iz Gornjih Kamenc. Ogenj je nastal okrog 20. in so se novomeški gasilci s svojim avtomobilom takoj napotili do bajnofške grašine, od tam pa peš na kraj nesreče. Na pomoč so prihiteli gasilci iz St. Petra in Smihela.

Na rešitev poslopja se ni dalo niti misli- ti, ker ni nikjer v bližini vode. Voda iz karnic ni prav nič zalegala proti ogromnim plamenom. Poleg lepe zidnice, krite z ope- ko je sicer velik betoniran vodnjak, do njega pa ni bilo moč priti zaradi silne vročine. Poleg lepe zidnice je ogenj uničil tudi opremo ter sob, različno viničarsko orodje in vse kletne naprave ter 12 velikih praznih sodov. Vina je bilo k sreči le ma- lo v zidnici.

Kulturni pregled

Tečaji ruskega jezika v Ljubljani

Prejeli smo: Ze sedmo leto obstoji pri Ruski Matici ruski tečaj za Slovence. Uspeh tega tečaja je prav zadovoljiv. Zato bo Ruska Matica tudi letos nadaljevala uspešno prieto delo širje- nja rusčine med Slovenci. Letošnji ruski te- čaj se deli v tri skupine: Prva za začetni- ke, druga za naprednejše in tretja za vaje iz ruske književnosti. Mesecna ukovina znaša 20 Din. Podrobnejša pojasnila in vpisovanje vsak torek, četrtek in soboto od 6. do 7. zvečer v knjižnici Ruske Maticе, Ljubljana, Juričev trg 3/II. (pri Čevljariskem mostu).

Zagrebiško pismo

Uspeh Erike Druzovičeve. — Športni prvak Remec debutira v operi. — Križaj, Ra- žička-Strozi, Mitrovičeva in dr.

Zagreb, 20. septembra

Mlada pevka Erika Druzovičeva je že po- novno pokazala, da ima velik in izrazit ge- dalski talent. S svojo novo vlogo je to samo potrdila. Vloga Mignon je odigrala z lahko- sto in prepričevalnostjo zrele umetnice in ji vtisnila nenavadno prikupno obeležje. Eri- ka Druzovičeva je usodo te nesrečnice vte- lesila s polno silo in dala Mignoni resnično mladost in toploto. Tudi v pevskem pogledu nas je prav prijetno presenetila. Njeno pe-

je je bilo muzikalno in inteligentno, vendar mu malo reče ne bi škodovalo, da bi tu- di nosilnost grla prišla do polnega izraza. Vsekako pa je njena kreacija izredno po- srečena in vredna vse hvala. Občinstvo je mlado pevko sprejelo z iskreno prisrčnostjo in jo na odprtem odru in po dejanjih na- gradilo z dolgotrajnim in burnim aplavzom. — Poleg nje je Wilhelma Meisterja prvič pel Anatol Manoševski, ki pa se žal ni mo- gel posebno znajti v tej vlogi, čeprav si si- cer lahko opazil prikupno pevstvo prizade- vanje, ki je doslej obrodilo že marsikak zrel sad.

V opereti »Viktorija« smo imeli majhno senzacijo. Znani nogometaš Gustav Remec je nenadno odšel med operetne tenorje in je tudi tu pokazal, da utegne postati zelo uporabna moč. Gustav Remec ima poleg le- pe, sportno trenirane postave prav prijeten glas, ki mnogo obeta. Tako bi utegnili z Remcem dobiti našega operetnega tenorja, ki si bo nedvomno pridobil občinstvo, ka- kor ga je imel zase že od prvem nastopa. Jasno je, da Remec kaže marsikako začetni- ško napako, osebno še v igri, vendar je to docela umljivo, če pomislimo, da je to pot stal prvič na odru pred občinstvom, po- leg tega pa uvažujemo še to, da gre za igral- sko dokaj težko vlogo (kapetan Kolley). Po vsem tem moramo priznati, da je Remec rešil svojo nalogo prav dobro. Najboljša nje- gova stran je nedvomno glas, ki vzbuja naj-

lepše nade. Josip Križaj, eden izmed prvakov naše opere, bo v začetku decembra slavil pet in dvajsetletnico svojega umetniškega delova- nja. Za njegov jubilej bodo uprizorili na no- vo zrežirano Straussovo opero »Kavalir z rožic«, v kateri bo Križaj pel svojo odlično partijo, barona Ocha.

Prihodnja premijera v drami bo komedi- ja češkega književnika Wernera »Pravica do grehac. Delo obravnava zakonsko vpra- šanje: ali se je mož neodpustljivo pregre- šil, če ga je žena ušla »konkraj plotac«, o- dnosno: mož ima do neke mere pravico do greha, medtem ko je žena nima.

V operi pripravljajo D'Albertovo opero »V nižini«. Glavno žensko vlogo bo pela Antica Mitrovičeva. Opereta pa pripravila senzacionalno operetno revijo »Pri belem ko- njčku«, ki je bila doslej že več tisočkrat iz- vedena na prvih evropskih odrih ter je po- stala pravi in veliki popularni »slager«.

Dne 2. oktobra t. l. bo v Narodnem gla- dalski slavnostna matineja v počast sloveče tragedije in pravkine naše drame Marije Ružičke-Strozi. Uvodno besedo o veliki umetnici bo imel dr. Nikola Andrič, v kon- certno-dramatskem delu bodo sodelovali Maša Strozi, Nikola Faller, Tito Strozi, Dubravko Dušjin in Boris Papandopulo. Ob tej priliki bodo v gledališkem fojerju odkrili soho slavne umetnice.

Ziga Hirschler

Spomenica pravnškega kongresa v Du- brovniku. Za bližajoči se pravniški kongres v Dubrovniku je stalni kongresni odbor pravkar izdal 200 strani obsegajočo Spome-

nico. Tu so natisnjeni vsi referati o vpraša- njih, ki so bila letos sprejeta na dnevni red tega kongresa. Med njimi so tudi trije v slo- venskem jeziku, in sicer: Vprašanje ustezna testamenta (dr. Rudolf Savojic); Vloga pre- iskovalnega sodnika v kazenskem postopa- nju (dr. Ivan Jančič); Pravni značaj pomor- ske hipoteke (dr. Boris Furlan). Spomenica je lep donesek k naši skupni pravni litera- turi.

300letnica Barucha Spinoze v Jugoslaviji. Beograjski založnik Geza Kohn je napove- dal za 300letnico slovečega modroslovca Ba- ruha Spinoze srbskohrvatski prevod nje- govega poglavitnega spisa »Etike«. To delo, ki je eno temeljnih v filozofski književnosti človeštva, bo prevedla znana filozofka dr. Ksenija Anastasijević, ki bo tudi napisala obsežen življenjepis in komentar. Po pre- vodu Kantove »Kritike čistega uma«, ki je izšel lani pri istem založniku, je prevod Spinozove »Etike« nova tehtna obogatit- ev srbskohrvatske filozofske književnosti.

Esaji Miroslava Krleža. Založnica Zbranih spisov Miroslava Krleža, zagrebška »Miner- vac«, je pravkar izdala tretjo knjigo te se- rie. V nji so zbrani esaji avtorja »Gospode Glembečev«. V dokaj borni esajistični knji- ževnosti Jugoslavije je ta knjiga dožodek. Miroslav Krleža ni nič manjši umetnik v o- sebi kakor je v liriki, drami in noveli. Od- likuje ga prodornost kritičnega pogleda, ideološka utemeljenost njegovih estetskih kriterijev, široko znanje in gibčen slog. Za Matošem je Krleža najboljši hrvaški esejist, v marsičem na Matoša prekaša. V tej knji- ci so izšli esaji o Kranjčeviću liriki, o liriki R. M. Rilke, o patru dominikanu Križa-

niju, o Adjuju Andreju, o slikarstvu Petra Dobroviča, o Vlad. Bečiću, o Shawu, o da- našnji nemški liriki, o Proustu, o liriki Lju- be Wiesnerja, o Groszu, o Goji, o pari- ških impresionistih Thomasa Manna in o smrti slikarja Josipa Račića. Kakor prvi dve knji- gi zbranih spisov »Glembečev« in »Povra- tek Filika Latinovica«, je tudi tretja knji- ga Krleža velik dokument avtorjeve osebnosti in pisateljske sile, ki je prehitela toliko drugih večeršnjih »veličin« in ki je ne mo- re zmanjšati ves znev literarnih nasprot- nikov.

Biometrična studija o prebivalstvu Srbi- je. V Biblioteki Centralnega Higijenskega zavoda v Beogradu je pravkar izšlo znan- stveno delo prof. dr. M. Jovanovića Batula »Prirodni prirast stanovništva Srbije i nje- gove biološki značaj. Knjiga je važan done- sek k proučevanju populacijskega vpraša- nja v Jugoslaviji, dasi je prof. Jovanovića raziskavanje teritorialno omejeno. Koliko zanimivih problemov se dotika učeni pisec, izmed katerih navajamo nekatere, da tako opozorimo na značaj in vsebino te znanstve- ne studije. Na pr. Prirodni prirast stanovni- ka u Srbiji je brojno visok. — Visina našeg prirodnog prirasta nije posledica neobične plodnosti našega plemena, nego velikog bro- ja brakova u njemu. — Broj i stalnost naših brakova počinje opadati, a uporedo s tim i rđanje. — Jači promet žive snage našeg stanovništva emanuje njegovu vitalnu vred- nost. — Stetni uticaj preranog i poznog bra- ka u masi naroda na broj i kvalitet prirod- nog prirasta. itd. Vsako teh poglavij je podprto s statističnimi računi in razpredel- nicami.

Domače vesti

• **Kralj krstni boter.** Nj. Vel. kralj je preteklo nedeljo po svojem zastopniku polkovniku Špiri Čekovskemu kumoval devetemu sinu seljaka Mateja Jelenića v občini Cabuni. Otroci je dobil ime Aleksander, boter pa mu je daroval zlato verižico s križcem in zlatnikom. Jelenić ima enajst otrok.

• **Sprejem pri ministru pravde.** Minister pravde sprejema stranke ob torkih in sobotah od 10.30 do 12.30.

• **Spremembe v državni službi.** Z odlokom banske uprave v Ljubljani je Franciška Satošek imenovana za uradniško pripravico pri državnem osrednjem zavodu za ženski domači obrt v Ljubljani, premeščena pa sta bila sreski kmetijski referent Franc Šušteršič iz Novega mesta k sreskemu načelnstvu v Ljubljani, kmetijski referent Stanko Zorčič iz Ljubljane k sreskemu načelnstvu v Mariboru desni breg. Uradniška pripravica in državni bolničar v Ljubljani Rika Logarjeva je podala ostavko na državno službo.

• **Imenovanja v banovinski službi.** Z odlokom kr. uprave dravske banovine sta imenovana: banovinski cestni nadzornik Josip Golander za banovinskega praktičnega tehničarja pri tehničnem razdelku sreskega načelnstva v Mariboru, Branko Pantič pa za banovinskega uradniškega pripravika cestnega nadzornika pri sreskem cestnem odboru v Črnomlju.

• **Sprememba v staležu notarjev.** Predsedstvo višjega deželnega sodišča v Ljubljani razlašča, da dr. Ivan Grasič konča svojo službo kot notar v Kranjski gori dne 30. septembra 1932 in jo nastopi kot notar v Ljubljani dne 1. oktobra 1932. Dr. Beno Pehani, notar v Višnji gori pa je nastopil službo 21. t. m.

• **Z beograjske univerze.** Rektorat univerze v Beogradu je razpisal natečaj za službeno mesto univerzitetnega profesorja za katedro nauka o fundiranju inženjerskih zgradb s teorijo železnega prutisa.

• **Generalni tajnik filmske centrale.** Za generalnega tajnika filmske centrale v Beogradu je bil predčerašnjim izborom novinar Volja Gjorgjević, ki se je več let bavil s fotografiranjem in filmom ter je strokovnjak kinematografije.

• **Izum našega rojaka Kraljherja.** ki je o njem obširne poročale naš list 11. t. m., je vse ameriški časopisi sprejeli z velikim odobravanjem in je splošno mnenje, da je bil ta izum izvrstna ideja. Tako nam poroča Kraljher sam in dostavlja, da se njegov izum že uporablja po vseh krajih Zedinjenih držav Severne Amerike. Velikega udeleževanja našega dobrega žoreta (Jurija) se veselijo številni njegovi znanci in prijatelji v domovini ter mu iskreno čestitajo.

Ivan Podlesnik Spomini iz Ljubljane

so izšli in se dobe v knjigarnah

• **Odsek za šolski radio naproša predavatelje in predavateljice,** ki imajo na razpolago za šole primerne teme in ki imajo veselje za sodelovanje pri tedaj važni šolski ustanovi, da to javijo na spodnji naslov. Iz jezikovnega pouka bi bilo na primer dober izum logično in estetično čitanje. Zanimive bi bile tudi oddaje, v katerih bi predavatelj očetar najbolj tipične momente iz življenja pesnikov in pisateljev, ki so zastopani v osnovnošolskih čtenjkih. Iz zemljepisja sta zaželjeni dve oddaji: o naši banovini in dve o naši državi, toda ne v podrobnostih, temveč v gospodarskem in kulturnem pogledu. Vzbuditi je domoznanski čut in ponos ter ljubiti naše ožje in širše domovine. Tuji zgodovinski oddaje naj bi budile predvsem nacionalna in patriotska čustva. Zato razpisujemo teme: Kaj mora vedeti mladi državljani o svojih dolžnostih in pravicah. Znanilci Jugoslavije. Življenje našega naroda pod turško oblastjo. Kosovo polje in srbški guslar v zgodovinskem pogledu. Jugosloveni ob Adriji. Kmetijski upori v jugoslovenski zgodovini. Iz spoznavanja prirode bi bilo uvodno predavanje o bistvu prirode in njenih pojavov, dalje: Klimatske izpremembe v prirodi. Pomen vlage za rastlinstvo, živalstvo in človeka. O človeku s posebnim ozirom na higijeno. Pobjanje praznovanja in mazaštva. Kmetijski pouk: O sadjarstvu. Korist sadja. O čebelarstvu. O glasbi: Razlaga vseh instrumentov s praktičnim poskusom. O telovadbi in o sportu: primera med telovadbo in sportom. Bistvo telovadbe in sporta glede na duševni in fizični razvoj. Deška ročna dela. Dekliška ročna dela s posebnim ozirom na narodne motive. Jugoslovensko učiteljsko združenje — sekcija za dravsko banovino v Ljubljani, Franciskanska ulica 6.

• **Učni načrti za srednje in osnovne šole.** V tork 20. t. m. se je sestel na sejo Glavni prosvetni svet ministrstva prosvete v Beogradu, ki razpravlja o novih učnih načrtih za srednje in osnovne šole. Iz dravske banovine sta na sejo odpotovala št. načelnik prosvetnega oddelka banske uprave Josip Mazl in Ivan Dimnik, predstojnik sekcije JUU za dravsko banovino.

• **Službeni list dravske banovine** objavlja v 75. letošnji številki: Pravilnik za uporabljanje zakona o ustanovah, odločbo o srednjih šolah, spisek luksuznih predmetov, izpremembo v začasnih dostavnih rokih ter objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1932.

• **Telefonski promet.** Kakor se uradno razglša, je upostavljen telefonski promet na linijah Ljubljana-Krnov na čehoslovskem, Store-Birska Bistrica, Kranj-Bielsko, Katovice, Krakov Lwow, Warszawa; Jesenice na Gorenjskem-Krakov, Ormož-Celovec, Linz, Salzburg, Beljak, Velikovec.

• **Gospode in dame v Beogradu,** ki imajo veselje do dramatične ali petja, vabi kulturno društvo »Cankar« v Beogradu, da prijavijo svoje sodelovanje predstojniku Milošu Stibilju, Agrarna banka, ali tajniku Franju Fijavžu, palača prometnega ministrstva, soba šte. 654.

• **Novi grobovi.** V Gradcu je po kratki boleznj umrl g. dr. Norbert Luckmann, odvetnik, po rodu iz ugledne ljubljanske družine. Pogreb bo jutri v Gradcu. — V št. Vidu pri Grobelnem je pretekli torek ponoči zatisnil oči g. župnik Tone Penič. Bil je dober, ljubivni, zelo blaga duša, zato je bil splošno priljubljen. Bolehal je že par let ter je bil v petek prepeljan v celjsko bolnico, kjer pa je bila vsaka pomoč zaman. Zelo vesel in prijeten družabnik je rad prisedel k prijateljem ter zapel o svojem »Vrhovškcu«, ki zlad sameva in pogreša gospodarja. Vsi faranji ga bodo ohranili v lemem spominu. — Po dolgi boleznj je v Ljubljani preminil g. Jakob Bergant, star 87 let. Pogreb blazega starčka bo danes ob 16. iz hiše žalosti, Krakovski nasip 16 na pokopališču pri Sv. Križu. — Pokojnim blag spomina, žalostnim lahe iskreno sožalje!

• **Živ s prebodo in srcem.** V Osljeju je izvršil samomor Peter Müller, 54 let star, delavec v neki tovarni pohištva. Pred petimi tedni je ostal brez posla in je zaradi tega sklenil, da napravi konec svojemu življenju. Malo piko je zbrusil tako, da je bila tanka karko čevljarstvo šilo, in to si je zabodol v prsi, hotel zaleteti srce. Sprva so mislili, da šilo ni zadelo srca, v bolnici pa se je ugotovilo, da je konica prodrla v desno srčno kletko. Šef kirurškega paviljona dr. Benečević je Müllerja prevzel že skoraj mrtvega, srce je le še slabo utripalo. Pri operaciji je bila desna srčna kletka zaščitena. Stanje bolnika se je obrnilo na bolje. To je bila v Osljeju prva operacija na srcu in je v zdravniških krogih vzbudila splošno pozornost.

• **Skaka s Helgolanda priletela v Dalmacijo.** V Blatu na otoku Korčuli je Ivo Mileta ustrlil rdečkasto srako, ki je imela na nosi obročec z napisom »Vogelwarte Helgoland« in številke »85—29—08A«. Srako so poslali ornitološkemu observatoriju v Ljubljani s prošnjo, da obvesti o tej majdobi one, ki so dali sraki obročec na nogo.

• **Popravljamo.** V članku z dne 18. t. m. pod naslovom »Belokranjska vnaša« se je vrnila neželena pomota, ker je ustanovitelj in tudi sedanji načelnik Vinarske zadruge v Metliki g. Bajuk Anton, doma iz Drašič in ne iz Božakovega.

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

11635

• **Čemu bi k tlom povešal nos,** če mesec je že blizu konca? Za mal denar obilen kos dobim iz Slamičev'ga lonca.

Gospodom, ki si želijo res lepih oblek

za jesen, bo gotovo ustregel atelje tvrdke LUKIČ v Stritarjevi ulici.

Krasno delo po meri. Lepi moderni vzorci. 11609

• **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.** JUGO-LUTZ PEČI, Ljubljana, šiška.

Iz Ljubljane

u. Francoske tečaje zopet odpravlja za odrasle 1. oktobra 1932 Francoski inštitut. Pouk bo v Ljubljani na moškem učiteljskem na Resljevi cesti in sicer: I. tečaj za začetnike ob ponedeljkih in četrtek od 18. do pol 20., predava g. prof. Južnič. II. a tečaj ob torkih in petkih od 19. do pol 20., predava g. prof. dr. Novak. II. b tečaj ob sredo od 19. do pol 20., predavatelj isti. III. a tečaj ob ponedeljkih od 19. do pol 20., predavatelj isti. — V. III. b tečaj predava francosko slovnico v francoskem jeziku, odnosno vodi konverzacijsko ga. J. Bele ob torkih in petkih od 19. do pol 20. Obiskovalci tečaja plačujejo mesečno po 20 Din vnaprej, lahko pa obiskujejo za to ukovino več tečajev. Prijave sprejema od 26. septembra dalje vsak dan od 19. do 20. g. A. Dolenc, služitelj zgoraj omenjenega učiteljskega. Prijavitelji se lahko tudi po dopisnici.

u. **Salonski orkester »Grafika«**, ki je bil šele lani v decembru ustanovljen, šteje 26 godbenikov in izvrstno napreduje. Predsednik in organizator tega orkestra je gospod Avgust Ogorevc. Orkester je letos že petkrat nastopil v Radio-Ljubljani, prvič ob 21.15 pa bo prednes njegovega koncerta v Zagreb in Beograd, na kar prijatelje radia posebej opozarjamo.

• **Pri boleznih krvi in kože** kakor tudi pri oprišču in sojedcih skaženi polti vzemite Saxlehnerjevo naravno grenčico HUNYADI JANOS. Pozivljiva cirkulacijo krvi, odvaža škodljive snovi, pospeši presnovo, čisti kri in ureja stolico. Normalna doza: pol kozarca izpijte zjutraj na tešče. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in vseh boljših trgovinah. Pazite na etiketo z rdečim srednjim poljem!

u. **Slovenski zvočni film tvrdke Svetloto** »Ljubljana« na sporedu ZKD. Prvi dozdaj zvočni film o ljubljanskih svetovnih preteklih tedna, otvoritev velesojma, sprevid narodnih noš, pevski koncert na Kongresnem trgu, najrazličnejše zanimivosti našega mesta itd., bo v premijeri prinesla ZKD prihodnji teden, na kar že danes opozarjamo cenjeno občinstvo. — Jutri pa bo na sporedu ZKD krasni film »Emil in detektivki«, ki bo nedvomno prinesel mnogo veselja odraslim, kakor tudi otrokom. Nad 300 otrok igra v filmu tako naravno, da se njihovi igri prav čudimo. Veselje jih je gledati kako se love po cestah in kako se sturejo v silno organizacijo, ko je njihov drug v sil. Njih lov za opasnimi tatovi, ki se kronan s uspehom in ga ponosni nad svojimi detektivskimi sposobnostmi zmagoslavo izročijo v roke policiji. Lep je ta film po svoji vsebini, visoki moralni tendenci, zlasti zanimiv zaradi izvirne igre vseh sodelujočih mladih umetnikov. Starši bodo svoji deci napravili neizmerno veselje, če jim pokažejo ta film, ki se bo igral od jutri dalje v Blitnem kinu Mateli ob delavskih ob pol 16., v nedeljo pa ob 11.

u. **Žužemberčani vabijo Ljubljance.** Iz Žužemberka smo prejeli: Prijetno nas je iznenadila novica iz Ljubljane, da nas namerava 2. oktobra posetiti večja skupina Ljubljancev. Izlet organizirata fotoarhiv Gregorij iz Ljubljane, ki je že poleg razveselila dolensko stran s znanim izletom v dolino gradov in tako dejansko pričela s turizmom kampanjo za naše prelope kraje, kjer posebno Zagrebčani, ki so se izletu udeležili v velikem številu, mislo mogli prebrati kritični lepot naša Dolenjske in gostoljubnega sprejema, ki so ga bili povsod deležni. Iskreno nas veselja, da je jesenski izlet ljubljanskih fotoamatov namenjen našemu kotu. Kolikor smo izvedeli iz programa, bodo fotoamatirji obiskali Boštanjski grad, ogledali si bodo Krško jama in romantični izvir naše zagonetne reke; glavni cilj bo Žužemberk, nazaj grede pa bodo obiskali Jurčičev rojstni dom in stiški samostan. Program je večje sestavljen in plečam Ljubljancev ne bo ušla nobena, še tako skrita zanimivost. Zato pa kličemo: Pridite v čim večjem številu, razkazati vam bomo vse, kar je lepega in zanimivega (in tega ni malo!) — ne bo vam žal! Žužemberk vas čaka z odprtimi rokami!

u. **Gasilski oddelki železniških uslužbencev** je pod vodstvom šefa inž. Glabe in g. Goloba napravil skupno z ljubljanskimi prostovoljnimi gasilci v ponedeljek zvečer vajo. Požar je bil mišljen na kurilniških objektih za Vilharjevo cesto. Točno ob 18. so pričeli ondanti uslužbenec z reševalnimi deli ter z odstranitvijo orodja in strojev, istočasno so tudi napeljali vodo iz bližnjega hidranta in pričeli z gašenjem. Biljano so prihiteli z obema motorima ljubljanskimi prostovoljnimi gasilci pod vodstvom staroste Josipa Turka in poveljnika Frana Mežeka, ki so v najkrajšem času položili nad 300 m cevi in oddajali močne curke iz treh ustnikov. Ker je bilo premalo vode in hidrantov v bližini kurilniških objektov, se je bilo treba poslužiti tudi hidranta na novi Vilharjevi cesti. Vaja je bila v dobre pol ure končana. Pokazala pa je, da so železničarji izvrstno izveščani in da jim bodo ljubljanski prostovoljni gasilci prav hitro in uspešno pomagali, ako bo tako naneslo. Motorna brigada kakor tudi agregat sta delovala brezhibno.

u. **Nova zdravnica.** Dr. Jože Dokler, zdravnik v Ljubljani, in dr. Marjan Rozman, zdravnik-volonter v Ljubljani, sta bila vpisana v imenik zdravniške zbornice za dravsko banovino.

u. **V kapeli slovenske staro-katoliške cerkve** na Gospodovski cesti 9 do kljub nasprotneomu omanilu službo božja v nedeljo 25. t. m. ob 9.

u. **Strokovna obrtna nadaljevalna šola** za stavbne obrti »Grabenc«. Vpisovanje učencev bo v nedeljo 25. t. m. od 8. do 12. v telovadnici. Novinci naj prinese s seboj zadnje šolsko naznanilo in učno pogodbo. Učenci, ki so šolo že obiskovali, prinesejo zadnji izkaz. Ob vpisu je plačati 22 Din. Redni pouk se bo pričel v ponedeljek 3.

oktobra ob 14. Zaradi razdelitve po razrediv naj pridejo ta dan točno vsi učenci v šolo.

u. **Davčna uprava** za ljubljansko okolico razglša, da bodo naprodati razne premične dne 26. t. m. od 9. ure dalje na dvoristi mestnega načelnstva v Ljubljani. Mestni trg.

u. **Preporodaši!** Danes ob 18. bo predaval v Cračah v gostilni g. župana Pečarja važno predavanje znanega higienika zdravstvenega inspektorja dr. Lapajneti žirka o predmetu: Alkoholno vprašanje v kraljevini Jugoslaviji. Ker se bo obravnavalo to vprašanje ne samo iz zdravstvenega, nego tudi iz gospodarskega stališča (trošarina, organizacija vinogradništva), so vabljeni vsi g. župani in občinski svetovalci iz sredi Ljubljane okolica in sosede ter vsi gostilničarji in vsi državljani sploh.

u. **Društvo »Taborec«**. Drevi predava na članskem sestanku Vekoslav Filar o Korški. Pridite!

Iz Celja

u. **Poskusen vlom v blagajno.** V noči od nedelje na ponedeljek je bil izvršen v pisarno pekovega mojstra g. Josipa Kirbiša na Ljubljanski cesti drzen vlom, ki pa ni uspel. Vlomilec, ki je dobro poznal razmere v poslopiju, je pomolil roko skozi odprtino na vežnih vratih v Gledališki ulici in odrinil notranji zaph. Nato se je splazil po dvorišču do vrat, ki vodijo v trgovino. Odrinil je okno nad vrati in skozi odprtino zlezal v prodajalno, iz katere je stopil v sosednje pisarno. Tam se je spravi nad težko Wertheimovo blagajno. Z nožem je odprl vratca lesenega podstavka in skušal prerezati dno železne blagajne, kar mu seveda ni uspelo. V tem je čul peke, ki so pričeli deč. Odprl je okno pisarne, skočil na Gledališko ulico in izginil v noč. Vlomilec so izsledili že v tork v osebi 13-letnega bivšega pekovega vajenca Frana T. Fanta so izročili okrožnemu sodišču.

u. **Tatvina koleca.** Kolo, ki je bilo ukradeno v ponedeljek dopoldne v Aleksandrovi ulici, je bilo last brivca g. Martina Zdolška s Polzele. Bilo je črno pleskano z rjavimi obroči, novo, znamke »Rie«, št. 263.181 in vredno 1.500 Din. Tatu se niso izsledili.

u. **V celjski bolnici** je umrla v tork 87-letna občinska reva Terezija Krajncova iz Celja, včeraj pa dveletna posestnica v hčerka Marija Dolarjeva iz Plešivca, občina Škale pri Velenju. V Vrbi pri Dobrni je padel 18-letni posestnikov sin Metod Jevnišek pri obranjanju jabolk v jablane in si zlomil levo roko. 40-letni delavec Peter Udovč iz Nove vasi pri Celju je padel v tork 20. t. m. na cesti s koleca in se občutno poškodoval po obrazu. Oba ponesrečena se zdravita v celjski bolnici.

u. **Mestni kino** predvaja danes ob 20.30 zadnjikrat izvrstno zvočno opereto »Moje srce si želi ljubice« s Trudo Berlinerjevo in Ernestom Verebesom v glavnih vlogah.

Iz Maribora

u. **Velik javen shod v Mariboru.** V nedeljo 25. t. m. ob pol 10. dopoldne bo na verandi pivovarne »Union« velik javen shod mariborske podružnice Narodno strokovne zveze, na katerem bodo govorili o socialnem položaju delavcev in nameščencev v naši državi ter o njihovih potrebah in zahtevah gg. Rudolf Jučan in Franjo Rupnik iz Ljubljane ter gg. Rudolf Tumpej in Anton Bajt iz Maribora. Na shod so vabljeni vsi delavci, delavke in sploh vsi javni nameščenci.

u. **Konstituiranje upravnega sveta mariborskih mestnih podjetij.** V tork zvečer je bila v mestni posvetovalnici seja upravnega sveta novih »Mariborskih mestnih podjetij«, na katerih se je konstituiral naslednji odbor: načelnik mestni župan dr. Lipold,

Gospodarstvo

Kreditne razmere in izvoz

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v zadnjem času posveča posebno pažnjo proučavanju finančnih razmer našega izvoza. V zadnji številki »Glasnika« zavoda za pospeševanje zunanje trgovine od 15. t. m. je na vodenem mestu objavljen zanimiv članek »Vloga denarništa v zunanji trgovini in plačilne težkoče, ki ovirajo naš izvoz«. Ta članek osvetljuje vse težkoče, ki nastajajo za naš izvoz zaradi slabe kreditne organizacije. Ponovno postavlja trditve, da problem našega izvoza ni ekonomski problem, temveč čisto finančni problem.

Ze v normalnih časih so jesenski meseci postavili znatne zahteve na naše denarnišvo. Vnovčevanje kmetijskih pridelkov je kondenzirano na kratek čas 4 — 5 zimskih mesecev, kar zahteva že v normalnih razmerah znatna denarna sredstva in popolno izkoriščevanje vseh kreditnih možnosti.

Danes so te običajne kreditne težkoče še neprimerno večje. Zaradi odtoka inozemskih kreditnih sredstev, zaradi imobilnosti domačih bank, ki je nastala v zvezi z odtegotvjenjem vlog, in končno zaradi tesarstva znanega dela naše itak nezadostne cirkulacije novčanic, je položaj danes še posebno poptoren. Naše denarnišvo danes je v težkočah, zadostuje svojim normalnim obveznostim, tako da brez primerne in takojšnje podpore novčanicne banke ni misliti na to, da sodeluje v kreditiranju izvozne trgovine, kar ima za vse naše gospodarstvo težke posledice.

V pomanjkanju kreditnih sredstev mora trgovce danes gledati na to, da čim prej pride do protivrednosti vnovčenega blaga. Žal pa mora naš izvoznik ravno sedaj dolgo čakati, da pride do gotovine za izvožno blago. To velja zlasti tudi za izvozne posle v klirinzu. Teža čakanja ne olajšuje izvozniku niti Narodna banka niti privatne banke. Pogosto je trgovca primoran za vsako ceno prodati svoje blago, samo da pride do gotovine.

O pravi nadprodukciji v kmetijstvu in industriji pri nas ni govora. Pri nas je le slaba organizacija izvoza in popoln nedostatek kreditno-finančne organizacije. Ali se smemo pri taki situaciji čuditi, zaključuje članek v »Glasniku«, da tudi oni mali del naših izvoznikov, ki hoče legalno vršiti posle v splošnem interesu države, pada v apalijo in da deloma podlega sužestim brezdušne spekulacije v dnevnih borbi za svoj obstanek, da pozabljajo splošni interes in da postane plen one defetistične spekulacije, ki pritiska cene in ruši v nem vero v nacionalno valuto. Javna je tajnost, da so pri nas v zakotni trgovini vsa mogoča tuja plačilna sredstva (devize), ki se trgujejo z znatnim ažirom na škodo dinarja in da gremo pri pomanjkanju vsake, kaj šele stroge kontrole uvozne trgovine nasproti sistematični slabitvi našega denarja. Zato je skrajni čas, da se uvozna trgovina postavi pod najstrožjo kontrolo, ki jo naj vrši naša Narodna banka s pomočjo svojih organov. S podpiranjem domačega denarništa na bazi resničnega kredita, ki mu je podlaga izvoz, pa je treba ustvariti drugi pogoj za omiljenje današnjih depresij.

Gornji članek v »Glasniku« je vzbudil v gospodarstvenih krogih mnogo pozornosti. Kakor doznajamo, je Zavod za pospeševanje zunanje trgovine pisмено pozval organizacije denarnih zavodov, da mu predložijo statistično gradivo o jesenskih izvoznih kreditih v letih 1925—1932, z vsemi podatki o višini, obrestni meri, o kritju kreditov in da mu sporočijo, kaj jih ovira pri dajanju izvoznih sezonskih kreditov. V pismu navaja Zavod, da potrebuje te podatke za podkrepitve predstavke merodajnim faktorjem, ki jih hoče opozoriti na težko stanje naše izvozne trgovine zaradi pomanjkanja najnujnejših izvoznih kreditov v času, ko bi morala biti izvozna sezona najživahnejša.

Zahteve rudarskih in topilniške industrije

Zveza rudarskih in topilniških podjetij kraljevine Jugoslavije je imela v ponedeljek in torek svojo glavno skupščino v Beogradu, na kateri so razpravljali o aktualnih problemih našega rudarstva. Skupščina je sprejela obširno resolucijo, ki v uvodu utemeljuje važnost rudarstva in topilništva, ki preživlja 250.000 duš. V rudarstvu je investiranih 5 milijard dinarjev, dočim znaša letna vrednost produkcije več kakor poltrdo milijardo dinarjev. Proizvodi našega rudarstva tvorijo eno najvažnejših postavk v blagovnem prometu naših železnice. Rudarstvo in topilništvo je torej ena največjih gospodarskih panog v državi.

V resoluciji je postavljena kot najvažnejša zahteva, da se v korist domačih promogovnikov omogoči čim večja poraba domačega premoga, in sicer z omejevanjem uvoza tujega premoga na najuspešnejši način. Zlasti se naproša kraljevska vlada da v svrhu okrepitve domače produkcije premoga poostri kontrolo glede potrebe uvoza in glede načina uporabe tujega premoga.

Nadalje naproša resolucija kralji vlado, da čim prej predloži načrt enotnega rudarskega zakona, zakona o elektrifikaciji in

zakona, ki naj nudi olajšave za predelavo in prodajo kovin iz domačih rud.

Končno opozarja resolucija na težko obremenitev rudnikov zaradi davka na poslovni promet, trošarine na električni tok in zaradi raznih obširnih banovinskih taks na rudarske proizvode, kar naj se upošteva zlasti pri izdelavi pravilnikov za pobiranje gor-njih davkov.

Gospodarske vesti

— Doslej je bila 12 denarnim zavodom odobrena zaščita. Po podatkih, ki jih objavlja »Trgovinski glasnik«, je trgovinsko ministarstvo doslej prejelo 30 prošenj za radi zaščite po § 5. zakona o zaščiti kmetstva. Zaščita je bila odobrena 12 zavodom. 3 zavodom je bila prošnja odbita, ostalih 15 prošenj pa je še v fazi proučevanja.

— Akeja proti podražiti papirja. Papirnice v Jugoslaviji so nedavno podražile tiskarski papir. V ponedeljek in torek se je vršila v Beogradu konferenca tiskarjev, ki je razpravljala o raznih stanovskih zadevah, pred vsem na o podražiti papirja. Na konferenci je bilo sklenjeno, da bodo proti podražiti pndzela skupno energično akcijo vsa naša tiskarska podjetja.

— Konkurz je razglašen o imovini Albina Sagadina, trg. z meš. blagom v Bellinčih (upr. mase: dr. Armin Strasser, odv. v Dolnji Lendavi; prvi zbor upnikov pri okr. sod. v Dol. Lendavi 1. okt. ob 10., prijavi rok do 31. okt., ugotovitevni narok 12. nov.). Nadalje je razglašen konkurz o imovini zapuščine po Fr. Germuthu str., veleposelniku in trg. v Podvelki št. 35 (upr. mase dr. Jos. Bergoč, odv. v Mariboru; prvi zbor upnikov pri okr. sod. v Mariboru 29. sept. ob 11., prijavi rok do 25. okt., ugotovitevni narok 7. nov.).

Svežo, čisto polt
in bele, mehke roke dobiš z redno vporabo
NIVEA-CREME

Obraz in roke dobe svežo, negovano polt, če jih nadrgnete in na lahko masirate redno zvečer in predno se podaste na prosto z Nivea-creme. Nivea-creme nadomešča potom eucerita masčobo kože, ki se je izgubila in hrani ter jača na ta način tkivo, aktivira delovanje celic, tako da postane koža zopet čista, mehka, gladka in mladostno sveža.

Nivea-creme: Din 5.00 — 22.00
Jugosl. P. BEIERSDORF & CO. d.o.o. MARIBOR
Gregorčičeva ul. 24

— Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini naslednjih dolžnikov: Frančiška Bayer-Swaty, industrijska in posestnica v Mariboru, registrirana pod firmo: Franc Swaty in pod firmo: C. Pickel v Mariboru (poravn. upravn. dr. Fr. Brandstetter, odv. v Mariboru; narok za sklepanje poravnave pri okr. sod. v Mariboru 27. okt. ob 10., prijavi rok do 22. okt., kvota 40%); Antonija Bevc, trgovka na Bledu št. 1 (poravnalni upravnik dr. Iv. Dobravec, odv. v Radovljici; narok za sklepanje poravnave pri okr. sod. v Radovljici 29. okt. ob 10., prijavi rok do 23. sept.); Franc Pahor, trg. na Jesenicah št. 22 (poravn. upr. dr. Janko Vovk, odv. na Jesenicah; narok za sklepanje poravnave pri okr. sodišču v Kranjski gori 27. okt. ob pol 11., prijavi rok do 21. okt.).

— Prodaja stare obleke in obutve se bo vršila potom licitacije pri Upravi policije v Sarajevu, dne 31. oktobra t. l. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesantno in v pogled.

— Dobave. Komanda pomorskega arsenala v Tivtu sprejema do 9. oktobra ponudbe za dobavo razne pločevine, železa, žice, kositarja, ključavnic, verižic itd. do 10. oktobra za dobavo čopičev, ščetk in metlice, do 11. oktobra za dobavo raznih kovin, pločevine, ključavnic, okovov itd. in do 13. oktobra za dobavo desk iz raznega lesa itd. (Predmetni oglas so na vpogled v Zbornici za TOI.)

— Dobave. Pri upravi dravske stalne vojnne bolnice v Ljubljani se bo dne 26. t. m. sklenila pogodba za dobavo telečjega in svinjskega mesa. Direkcija državnega rudnika v Kakmju sprejema do 28. t. m. ponudbe za dobavo žarnic, strojnega olja, krtač in sirkovih metel, raznega orodja (lopat, sekir, žag itd.), bencina, ključavnic, plinskega olja, jermenov in bičev za konje ter Staufferjevih puščic. Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 4. oktobra ponudbe za dobavo moka, Direkcija državnega rudnika v Banja Luki sprejema do 6. oktobra ponudbe za dobavo električnega

okoli mojih nog in posebno pogumne so me obgrizavale. Še dalje pa je tudi voda kot izumrla. Tam sem miže ležala na soncu, napol otmotena sem kdaj pa kdaj čula korake po poti nad seboj, zjutraj cingljanje krav — mlekaric, kar jih ni bilo v planinah, pozneje šumot veseli, ki so priplula do mene, pogovore iz čolnov in v poznem dopoldnevu vriske otrok s plitvine na drugem bregu. Iz te žgoče dremanice sem se reševala v jezero, po celo uro sem plavala ali pa ležala na hrbtu v lesketajoči ploskvi. Nejasno mi je sedaj, kdaj se je izvršil prehod iz te samotne lepote v sportno razgibane dni na drugem bregu. Sandolin sem imela že od početka, točno rečeno, prvi mizarjev poizkus v tem pravcu: rekordno ozeč in silno zavratna beštija. Po prvi borbi z njim me par dni sploh ni več zamikal. Ob naslednjem svidenju sem se še enkrat znašla pod njim v precej globoki vodi in da leč od brega, potem pa nikoli več. Potem sva zrasla v eno in se Stojka sem jemala na križarjenja. Tega drobnega fantička smo že z zvijačo komaj zvrabili v vodo do vratu, v sandolinu pa se ni bal z menoj od Janeza do Ukanc. Če sem mu ob valovitem jezeru zapovedala popolno negibnost, je drobno stisnil nagajive ustnice in modre oči so mu po-

temnela. (Predmetni oglas so na vpogled v Zbornici za TOI.)

Hmelj

4. Zalec, 21. sept. Mirno povpraševanje pri čvrstem položaju in nespremenjenih cenah. Proti večeru je danes prišlo deževati, kar bo omogočilo bananje hmelja in s tem pozneje tudi oživiljeje trgovine.

Borze

21. septembra. Na ljubljanski borzi so tečaji deviz ostali v glavnem nespremenjeni, le devize New York, Amsterdam, Berlin in Praga so se nekoliko okrepile.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda popuščala in se je trgovala po 191 in 190 (v Beogradu notira višje). Promet je bil še v 8 odst. Blairjem posojilo po 46 in v delnicah PAB po 222

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2309.29 — 2320.65, Berlin 1366.53 — 1377.33, Bruselj 766.63 — 800.57, Curih 1108.35 — 1113.85, London 199.14 — 200.74, Newyork ček 5727.70 — 5755.96, Pariz 225.35 — 226.47, Praga 170.01 — 170.87, Trst 294.46 — 296.86.

Zagreb, Amsterdam 2319.29 — 2320.65, Berlin 1366.52 — 1377.32, Bruselj 766.63 — 800.57, London 199.14 — 200.74, Milan 294.46 — 296.86, New-York kabel 5727.70 — 5755.96, New-York ček 5727.70 — 5775.96, Pariz 225.35 — 226.47, Praga 170.19 — 170.87, Curih 1108.35 do 1113.85.

Curih, Pariz 20.3325, London 17.9050, Newyork 518.75, Bruselj 71.75, Milan 26.61, Madrid 42.50, Amsterdam 208.40, Berlin 123.5250, Stockholm 82.30, Oslo 90.50, København 93.60, Sofia 3.74, Praga 15.34, Varšava 58.05, Bukarešta 3.06.

Elekti

Zagreb, Državne vrednote: Vojna škoda 189 — 190, 7% investicijsko 48 den., 4%

Kupčija je bila slaba. Popuščanje cen, ki se je kazalo že na prvem sejmu v septembru, se je nadaljevalo, tako da se cene popustile za 50 par in tudi več. Za kg žive teže notirajo: voli I. vrste 4.50 Din, II. vrste 3.50 Din, III. vrste 2.50 Din, krave debele 3—4 Din, krave klobasarije 1.50—2.50 Din, teleta 4.50—5 Din. Konji so se prodajali po 2000—3000 Din, prašički za rejo, 7—12 tednov stari, pa po 150—180 Din.

Sokol

Sokol v Medvodah bo uprizoril v nedeljo 25. t. m. (ob slabem vremenu 2. oktobra) na vrtu br. Leopolda Jesiha »Prise-go ob polnoči«. Začetek ob 16. Sodelovala bo godba gasilnega društva iz Preske pri Medvodah. Zveza z vlaki ugodna. Pridite!

Sokolsko društvo v Globokem. V nedeljo 25. t. m. bo priredilo sokolsko društvo v Globokem letni nastop. Ne bomo podarjali potrebe pomoči podeželskemu sokolskemu društvu, ker se vsak zaveda, da je le v skupnosti moč in se le tako morejo doseči oni uspehi, za katerimi stremi velika organizacija sokolskih pripadnikov. — Začetek bo točno ob 14. s povorko na telovadišče, ki je na prostoru br. Lepšine Martina. Zbirališče bo pri šoli. Vstopnina je 3 Din. Po nastopu bo prosta zabava s pestrnim sporedom. Sokolski kroji dobrodošli! Na svidenje!

Sokol Trebnje. Doba nastopov je za nami. Društvo se je prav pridno udeleževalo nastopov v mirnem okrožju, z uspehi pa je sodelovalo tudi na nastopih v novomeškem okrožju in v Višnji gori. Sedaj se je pričelo zopet delo v telovadnici. V tem tednu bodo seje prednajaškega, prosvetnega in glavnega odbora, kjer se bo določil program dela do Silvestrovanja, zlasti pa se bo društvo pripravilo, da dostojno proslavi svojo 25letnico v prihodnjem letu. Pozivu okrožja se je odzvalo društvo v soboto 17. t. u., ko je na Pavlinovem hribu zažgal Tyrsev kres, pri katerem je zbrano članstvo izpregovoril nekaj izpodbudnih besed starosta br. Jakob Novak.

Tolpe divjih svinj

Borovec, 21. septembra. Katera pokrajina je še bolj siromašna, kakor ves predel od začeta Kočevske pa prav doli do Kolpe! Svet sam na sebi je silno reven. Ljudstvo se ubija s kamenito in pečeno zemljo, ki redko kdaj kaj prida rodi. Pšenice ves ta predel ne pozna in tudi ajde ne. Ne uspeva. Kadar pa polje kolkaj lepo kaže, že pride kakšna druga nadloga, najraje suša, ki je tu toliko bolj občutna, ker je premalo potokov in studencev, tako da ljudem zmanjka čestokrat celo pitne vode. Zadnja leta pa poznajo naši kmetje novo nadlogo, ki napravlja vsako leto silno škodo po kočevskih poljih. Ze lani smo pisali, da so se po kočevskih gozdovih razmnožili divji prašiči. Od tod so redoma napadali njive, na katerih so rasli pozni jesenski pridelki in jih uničevali.

Merjanci so za našega kmeta prava šiba božja. Množijo se hitro, divja svinja vrže na leto več mladitcev kakor domaća. Kočevski gozdovi, ki so na mnogih krajih še pragozdovi so najprikladnejši kraji za mrjase, kjer se nemoteno plodijo. Iz gozdov se pojavijo najraje v jesenski dobi. V celih gručah privdijajo v kasnih nočnih urah v bližini vasi na polja, kjer se zakade v krompir, koruzo, repo, korenje in zelje. Vse jim prav pride. S svojimi čakanji prirejuje vso njivo in ko opravijo svoje uničevalno delo na eni, se zakade na drugo in naslednjo noč nadslujejo svoj posel še na ostalih njivah, kjerkoli je kaj, kar more nasiti njihove lačne želodce.

Naša borovska polja trpijo menda največ. V neposredni bližini se nahajajo gosti gozdi, kjer se skrivajo čez dan, ponoči pa vdirajo na polje v neposredno okolico vasi. Borovčani in Rečani so bili prisiljeni, da postavijo povsod močne straže. Vsako noč lahko srečate na polju ljudi, ki z gorjačo v roki ali s puško hodijo od njive do njive. Kjerkoli zastisajo lomstenje in kruljenje, navajajo z glasnim vpitjem in s streli in kričanjem prepode nočne tatove. Ista poročila o divjih prašičih prihajajo tudi iz drugih krajev Kočevske. Mozeli, Spodnji log, Lazi, Koprivnik in vsa kotlina okrog Starega trga bedi ponoči in čuva svoje njive. Toda prav čestokrat ne pomagajo tudi te nočne straže. Mrjasci so postali oprenejši in napadajo tam, kjer čutijo in slutijo, da ni ljudi. Tam se mastijo in uničijo, kar jim pride pod čakanje. Ljudje so čedalje bolj obupani. Iz te stiske ne vidijo nobenega pravega izhoda.

Nujno je potrebno, da oblastvo pozove lovskie zakupnice, da organizirajo velike pogone nad divje prašiče in energično začno pokončevati nadlogo. K temu bi se brez dvoma domače prebivalstvo rado odzvalo. Le na ta način bi se dalo, če že ne zatreti, pa vsaj omejiti kradljiv in škodljivi rod divjih prašičev na Kočevskem.

Spominajte se slepih!

činskimi meglicami. Nam je bilo prav tako — da se koplje, čolnarimo. bi-jemo žogo vsevidli, kmetje pa so se ozirali za dežjem, da se ne skvari še tako pički sadež te pečene c. ...lje. Vršile so se procesije za ...z, pri sv. Janezu so brali vsak dan dve maši v ta namen — hotelirji pa so molili spet po svoje in Bog ni vedel koga bi uslišal! — so rekli v Bohinju.

Pod večer sem stopila v vas, kjer je vse tako preprosto in pestro, po kruh in na razgovor, v to in ono hišo. Fronci sva obljubili s Sonjo, da prideva na žgance z zeljem, mala Minka mi je vsakokrat podarila uvel cvet s čisto kratkim pecljem in stara mamica so me obračali, če sem v kikli ali spet v hlačah. Bohinjsko so živahne in zgovorne. Stanovala sem v hiši kjer izdelujejo čolne. Včasih sem slišala kleti postavnege in samozavestnega Francelja: tristo hudičev, veter mu je vrgel polakirana vesla po tleh. Tudi sicer sem imela svoje veselje nad primitivnim slogom svojega domovanja. Sobica je bila res mična, toda okna so bila brez zastorov in vsako noč sva se gledala z meseceem iz obraza v obraz. Vsako skledo vode sem posebej nesla čez pod. kakor Gulliver preko otrok, kužetov in piščancev in zila vodo levo na puje

Odprte oči tudi pri umivanju glave! To udobnost vam nudijo očala proti peni, ki obvarujejo oči pred vodo in peno. Sedaj ni več potrebno z zaprtimi očmi tipati po čistilem sredstvu in po brisači. Tudi za otroke umivanje glave ne bo več muka. Očala proti peni so omot vsakega zavojčka »Crne glave«. kateremu je vedno priloženo tudi sredstvo »Haarglanze« za izpiranje. »Haarglanze« osvetele lase in jim da naravni in lepi sijaj. 5

Repertoarji

DRAMA

Začetek ob 20. uri.
Četrtek 22.: Zločin in kazni. Premijera Izven.
Petek 23.: zaprt.
Sobota 24.: Lopez, premijera. Izven.
Nedelja 25.: Zločin in kazni. Izven.

★

Premijera dramatizacije romana Dostojevskega »Zločin in kazni« bo v četrtek, dne 22. t. m. v naši drami. Na oder je postavil dramatizacijo Krasnopolskega v prevodu g. Vidmarja Josipa režiser Bratko Kreft. Drama je izredno močna in napeta, izvrstna dramatizacija je obdržala vse zanimive in lepe prizore romana, v posameznih vlogah nastopajo skoro vsi člani našega dramskega ansambla. Vlogo Razkolkovnika igra g. Kralj, ostalo zasedbo smo že včeraj priobčili. Brez dvoma bo zanimala ta predstava vse prijatelje ruske literature, saj ni med nami izobraženca, ki ne bi prebral odličnega romana že v tern ali onem prevodu. Premijera se vrši izven abonmaja.

Druga krsna predstava slovenske drame v letošnji sezoni bo v soboto, dne 24. t. m. Izvirno dramo »Lopez« je napisal mladi književnik dr. Vladimir Bartol. Djanje je izredno napeto. Drama izide v tisku v založništvu Modre ptice, ima 12 slik, ki se zelo hitro vrste ena za drugo, daljši odmor je le po tretji in osmi sliki. Dejanje samo se vrši v majhnem baskiskem mestu na Španskem. Režijo vodi g. prof. Sest. Zasedbo posameznih vlog objavimo jutri. Premijera bo izven abonmaja.

Ljubljanska drama je začela svojo sezono in tudi abonma-predstave. V četrtek, dne 29. t. m. začne tudi opera. Vse interesente, ki se zanimajo za gledališki abonma, prosimo, da se čim prej prijavijo, da dobijo tako vseh 40 predstav, ki so namenjene abonantom v letošnji sezoni. Do sedaj sta imela abonma-predstavi v drami samo reda A in sreda. Opozorjamo, da imamo še lepa mesta za abonente, predvsem pa lože. Prihlasi se sprejemajo pri blagajni Narodnega gledališča v dramskem gledališču.

Knjižni trg v preteklem letu

Kakor poroča neka nova statistika, je bilo lansko leto kar se tiče novih knjižnih izdaj, opažati skoraj po vsej Evrcpi veliko nazadovanje — razen na vzhodu. To nazadovanje pa ni zadevalo res pomembnih del, temveč skoraj izključno povprečno zabavno štivo. Nemčija je namreč prejšnjim letom nazadovala za 40 %, Francija je namestu 5000 del izdala komaj 3418, z Angleško je nekaj podobnega. Tu so sodniki celo razsojali v prilog izdajateljcem, če so jih avtorji tožili, da niso izdali del, za katera so se bili z njimi pogodili. V Švici, Skandinaviji in na Hlandskem nazadovanje še ni bilo tako močno. Poljska je izdala sicer samo 815 novih knjig, a pri tem je skupna naklada povečala za 37.000 izvodov. V Italiji je bil knjižni trg normalen in istotako na Rumunskem. V Jugoslaviji se je kakor v Rumuniji zelo močno dvignilo število izdaj tujih avtorjev (kar sicer ni posebno zadovoljiv pojav, ker gre na račun domačih piscev). Rusija je v polni meri izvedla knjižni program v okviru svoje petletke.

Muzej mumij

Londonskemu kirurškemu muzeju so priključili te dni poseben muzej, ki bo obsegal več tisoč znanstveno zanimivih lo-banj in celo množico mumij, med njimi najstarejšo, namreč mumijo starcegipt-skega plemenitaša Ra Nofera, ki je živel okoli 1. 8000. pred našim štetjem. Ta stari gospod je tudi v toliko zanimiv, ker je menda najstarejši znani človek, ki si je barval obnvi, kar je videti tudi na mumiji. In sicer si jih je barval zeleno, kar je bilo med Egipčani tistega časa za obrazno kozmetiko baše zelo v rabi.

Druga zanimiva mumija je mumija prve žene znamenitega, a tudi ekscentričnega kirurga Buchnella, ki jo je imel stalno v neki sobi svojega stanovanja, dokler ga ni druga žena pregovorila, da jo je dal stran.

Napredovanje zračne pošte v ČSR

Statistični unad češkoslovske vlade v Pragi je objavil pregled, ki kaže, da se je poštni promet v zraku v zadnjih petih letih pomnožil za 500 odstotkov. Zračna pošta v ČSR ekspedira pisma in tudi zavojce.

Ruža Zidar.

Idila v Bohinju

Zjutraj, ko sem hodila v svežini preko polj in travnikov, je bila taka tišina razprostrta med nebom in zemljo, kot da vzhaja in zahaja sonce v tej ozko med hribe utenjeni dolini nad samo prirodo, brez človeka. Zaradi je brezvetrie, čisto in mirno stoji v vodi na glavi gore, sv. Duh in sv. Janez, zakaj šele okrog poldne, to pa stalno, se dvigne vetr in razbija vodno površje. Srečno leži to jezero — tu ne bo nikoli zaživel jazzbandski hrup Bleda. Na obali, ki jo oklepajo Vogar, Hebat, Vodični vrh in Pršivec, je vedno dovolj samotne, pa naj so tudi polni sive fashion-able, sv. Janez, druga dva hotela, vile in še stanovanja na vasi. Neslišno gredo stopinje po mehkih tleh igličastega gozdička na pobočju, kamor so hudoorniki nanesei kamenja in kjer je tačas, sredi avgusta, brstelo pod grmičjem polno ciklam. Voda je ob tem obrežju silno čista, le tu pa tam je videti v globini veje ali pa mlado d.evce izza neurja. Še ko sem prišla, je tu taborilo par študentov pod sinjim, malo vidnim šatorom. Rbe jih niso mogli pozabiti, če sem dolgo stala v obrežni vodi, je cel trop mičnih ribic zaplaval

temnela. Gledal je zrcalno sliko v vodi in me izpraševal, če so gore padle v jezero. Kadar sem v zgodnjem dopoldnevu namakala veslo levo-desno v modrino (ozračje je prosojno-čisto, samotno je jezero in samotna obal z negibnimi drevesi) in je sonce zlatilo kuštravo glavo pred menoj, sem čutila čisto radost, skoro srečo. Na Špiči pa so naju sprejeli kakor človeka, ki sta srečno preživela vrtolomnem podvig — zakaj najina lupina je bila abnormalna in je rada zvrčala po nekoliko vesljarjih.

V hotelu Janez se je ob večerih vendarle vršil nekak poizkus mondenega življenja. Radio je bilo slišati tja v Staro fužino in skoraj redno je bil kino na prostem. V spominu mi je ostala silno razburljiva predstava: sprevod za sprevodom, dvoboj za dvobojem se je vrstil na platnu, videti je bilo kamele in pušave in glavna junakinja je v slehernem dejanju razpoložila svojo omedlečno krasoto po tleh. Še živahni Dunajčanki zrejših let, ki ji je v splošni tišini pogovor neprestano žuborel, se je utrgala nit in je z medicnikom: »Oott, sie fällt schon wieder um!« povzročila nemalo živahnost.

Hotelo so zasedli gostje, kajti še tako črni oblaki so bili le v prazen strah, vedno znova so jim sledili dnevi z vro-

ali pa desno na koprive in žolte rože. Pakje sem ugonabljala vztrajno in brezuspešno po stropu, pod blazino, pod odejo, kjerkoli. (Za stran tega bi rajša imela naturo angleškega pisatelja, ki je stanoval pod menoj in je svojim pajkom še sam lovil muhe). Jedla pa sem: Krompir s skuto, žgance z zeljem, štruklje in gamsa. Jaz sem uživala — prvi mestni želodec, ki me je obiskal, pa je bil silno razočaran.

Tako je bilo življenje v tej pokrajini sonca, vetra in miru. Nemir in drobni šum dežja sta mi spremljala le slovo. Takrat, ko so se sive megle nizko prepeljavale nad jezerom, sva šli Sonja in jaz z gospodom, ki se koplje brez kopalne obleke (!!) in ga pri tem otroci z drugega brega opazujejo z respetilnom, od Fužine do Janeza. Gospod je dejal, da me pozna še od takrat, ko sem bila takooooo! majhna, sprševal me je po mojem drobižu in mi ves čas rekel gospa Zidar (čemu nisem ugovarjala). Sonja in jaz pa sva imeli na mostu sestanke z drugim spolum — nakar sem gotovo napravila nanj vtis zelo frivolne gospe.

Dan nato sem skočila v avto takorek-koč naravnost iz jezera in prinesla domov še mokro kopalno obleko kar v rokah.

Iz življenja in sveta

Francoske vojaške vaje na vzhodu

Med Maillijem in Chalonsom so se te dni začele francoske vojaške vaje na vzhodni fronti. Na tej sliki vidimo vojake med odmorom pri kosilu

Nevaren lov na orhideje

Dva pogumna moža, Ernst F. Löhndorff in botanik dr. Hendersen, sta iskala v ozemlju Amaconke po naročilu neke trdnice orhideje. Pri takšnem iskanju v divjih, z mrzlico okuženih pragozdovih in med še bolj divjimi indijanskimi plemeni doživlja človek marsikaj in ni čudno, če dosežejo potem čebulice orhidej, ki jih odpravljajo v London ali Amsterdam, cene, ki se gibljejo tudi okrog stotisočakov.

Nekega dne sta oba iskalec od starega Indijanca, ki se je jima ponudil za vodnika, zvedela za silno redko, ogromno orhidejo. Navzlic vsem svarilom sta se odločila, da mu sledita. Pod njegovim vodstvom sta prišla po štirih napornih dneh v indijansko vas, ki je stala na kolih na črni laguni. Domačini so ju sprejeli precej prijazno in so jima dali eno izmed koč na razpolago, ker jim pa nista zaupala, sta se ponoči izmenoma vrstila na straži. Drugega dne sta videla orhideje. Rasle so iz lian nad okroglo, črno mlako, v kateri je kar gomazelo krokodilov. Čveti so bili ogromni, nežno rožnati in podobni starogrškim žaram. Še nikoli nista videla podobnih orhidej. Eden izmed Indijancev je

jima utrgal cvet, ki ga je Hendersen takoj preiskal z vneto znanstvenika. A zdaj sta zvedela v svoje neprijetno presenečenje, da jima domačini ne bodo dovolili odnesti nobenega cveta ali semena, ker bi po starem prerokovanju sicer ves rod zapadel nesreči.

Vrnila sta se v koč in premišljevala, kaj storiti. Zvečer so imeli Indijanci neko divje slavlje z omamljajočimi pijačami in tako sta ostala sama. Tedaj sta se odločila, da se splazita do mlake, naberega semen in izgineta. Na drevesih sta našla nekakšne oklepe z grozotnimi, režečimi se maskami, deloma iz lesa, deloma iz velikanskih buč, ki jih je rabil poglavar za zaščito zoper strupene puščice. Nataknila sta si vsak po en oklep in splezala na neko drevo nad mlako. Skozí temo sta videla, kako se pod njima v močvirju fosforično svetijo oči krokodilov. Hendersen je splezal proti orhidejam. A komaj jih je dosegel, že se je oglasil dolg, divji vrisk, leseni bobni so zaropotali in že so od vseh povsod prihrumeli koraki. Gost dež puščic se je vsul na oba belokožca, a jima skozi oklep ni mogel do živga. Löhndorff je Hendersenu zaklical, naj pride nazaj in si zakrije gole roke, ta pa ni mogel in mu je zavpil, naj strelja. Löhndorff je začel streljati, Indijanci so še dalje spuščali svoje strupene puščice, a si niso več upali bliže. Hipoma je zaklical Hendersen: »Streljajte dalje, jaz imam dovolj. Bog z vami!« In že je padel v močvirje. Zastrupljena ost ga je zadel v rko, trup pa učinkuje, če je svež, s strašno hitrico. Löhndorff je še za kratek hip videl, kako so krokodili od vseh strani navalili na krinko v vodovju. Puščice so letele nanj, a njegovi strelji so držali divjake v pri-merni razdalji. Ko se je pričelo daniiti, se je spustil Löhndorff na tla in pričel bežati vzdolž lagune, Indijanci pa so tekli za njim. Moči so ga že zapuščale, ko mu je prišla naproti truma znanih Indijancev, ki ga je rešila zasledovalcev. Usodnih orhidej pa ni prinesel s seboj.

Nov višinski rekord z aeroplanom

Angleški letalski kapetan Owins je dosegel s svojim letalom 13.716 m višine in prekosil rekord ameriškega poročnika Souceka za celih 600 m

Dejstva

Giljotina nikakor ne izvira od zdravniške dr. Guillotina, kakor često beremo, temveč je Guillotin 10. oktobra 1789 v francoskem narodnem konventu samo postavil predlog, da bi se usmrtilo vršile za vse enako s strojem, ki bi deloval hitreje in sigurneje nego človeška roka. Domislili so se stroja za obglavljenje, kakor so ga rabili na Angleškem in nemški mehanik Schmitt je zgradil model, ki so mu dali ime giljotina. V ostalem so stroj za obglavljanje izumili že stari Perzi in v srednjem veku so ga rabili zlasti v Italiji, kjer je pod njim padla tudi glava Hohenštoufca Konrada. Dolgo časa so s padalno sekirjo v Italiji obglavljali samo plemenitnike.

Dejstvo je, da je bil prvi polet z balonom mišljen kot nova vrsta justifikacije. Ludovik XVI. je ukazal, ko so hoteli ljudje prvič letiti z montgolfiero, da morajo biti žrtve tega poleta na smrt obsojeni težki zločinci.

Prvi stenografski zapisnik parlamentnega govora je bil znameniti Katonov govor proti Katilini. Zapisali so ga s tironskimi pismenkami, ki niso bile prava pisa, temveč zbirka kakšnih 13.000 okrajšav. Vsaka teh okrajšav je pomenila besedo in vse je bilo treba znati na pamet.

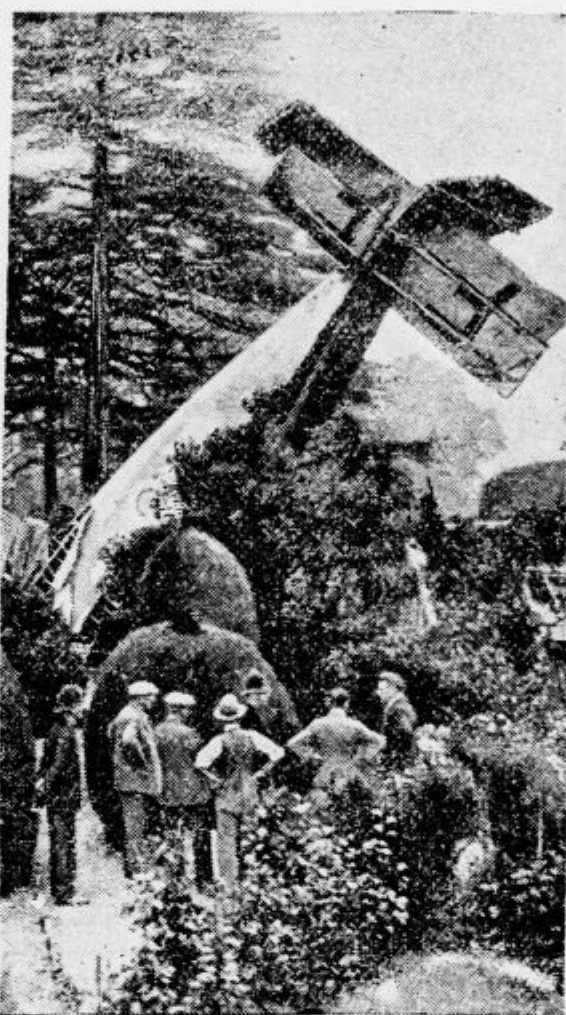
Že pred kakšnimi 20 leti so dosegli višine, pred katerimi se lahko skrrijejo celo rekordi prof. Piccarda. Najvišja doslej dosežena višina znaša 30.000 m. Seveda jo je opravil registrirani balon brez moštva v službi vremensolovja.

Kaj so kalorije?

Kalorija je tista množina toplote, ki jo porabi liter vode, da se z 0 stopinj segreje na 1 stopinjo Celzija. Svoje telo kurimo in delamo s pomočjo živila, ki izgorevajo v nas. 1 g beljakovine ali ogljikovega hidrata daje 4 kalorije, 1 g maščobe pa 9 kalorij. Takšnih kalorij rabi odrasli človek v razmerju s svojim delom na dan 2500 do 3000, to se pravi, da mora zaužiti toliko hrane, da mu lahko sproducira te kalorije.

Otroku rabi jo že z ozirom na manjšo telesno težo manj kalorij nego odrasel človek, a razmeroma le več nego ta. Otrok, ki je pol toliko težak kakor odrasel človek, rabi n. pr. več nego 1250 do 1500 kalorij dnevno, dojenček, ki tehta komaj desetino odraslega človeka, pa rabi približno 600 kalorij na dan, ne pa 250 do 300. To je razumljivo, kajti otroci potrebujejo tudi energijo za rast, ne samo za vzdrževanje lastnega telesa. Istotako potrebujejo več kalorij ljudje, ki težko delajo, in to 3500 do 5000 kalorij. Razen tega je treba vedeti, da potrebujejo takšni ljudje brezpogojno maščobe v svoji hrani, dočim se drugi ljudje za silo lahko zadovoljijo z beljakovino in ogljikovimi hidrati.

Letalska nesreča pri Croydonu

V bližini angleškega osrednjega letališča Croydonu je te dni treščilo na zemljo francosko pošto letalo. Trup aeroplana se je zvil v uro nekega hotelskega parka. Pilot se je pri padcu ubil, dva njegova spremljevalca pa sta hudo ranjena.

Prohibicija in mamilo

Berlinski privatni docent Paul Wolff poroča zanimive stvari o posledicah prohibicije, ki jih je opazoval na svojem potovanju po Ameriki. Ena najtežjih posledic je morfinizem, ki je zajel vse sloje. 2500 oseb, med njimi 50 zdravnikov tiči zaradi prestopkov proti zaednim zakonom stalno v ječi. Strdkovnjaki skušajo izumiti preparat, ki bi imel prednosti morfija brez njegovih škodljivosti.

Za zatiranje uživanja mamil ustanovljajo v Ameriki posebna »zdravstvena središča«, sanatorije, v katerih mora ostati bolnik celo leto. Eno teh središč ima 5000 postelj. Tudi prohibicija sama na sebi ni uspela in je danes ne morejo niti več točno izvajati. Ena njenih najtežjih posledic je bila demoralizacija in razcvet denunciantstva. Zato pa jo Američani vedno manj izvajajo in prehajajo polagoma v prejšnje razmere.

Plin usmrtil svojega odkritelja

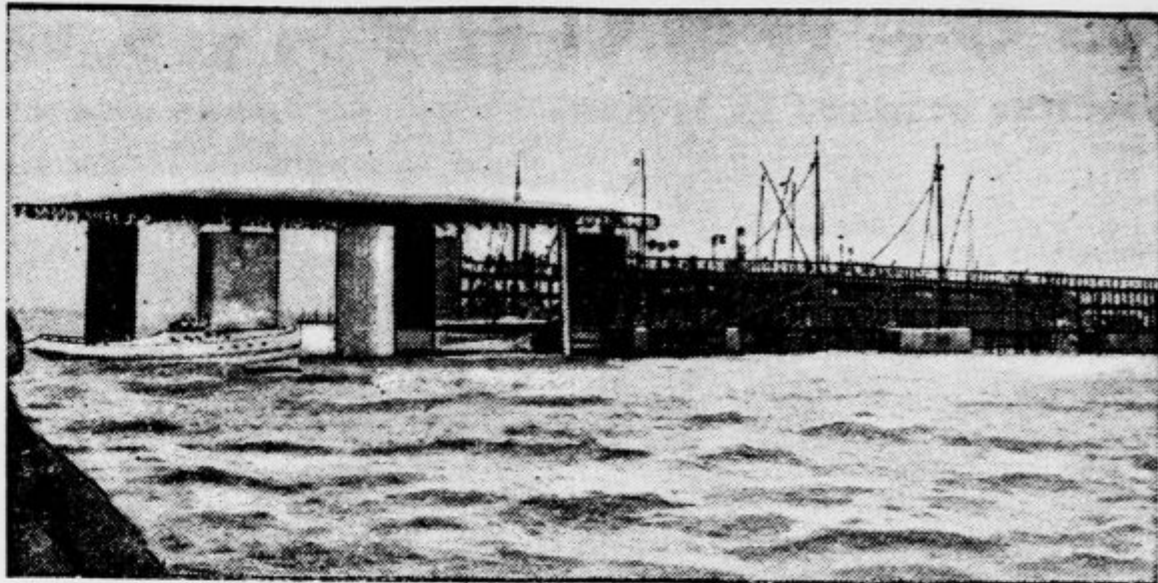
Inženjer Kumanov je odkril nov, skrajno nevaren strupen plin, ki učinkuje pogubonosno kljub temu, da je oseba zaščitena s še tako dobro masko. Poskusi s plinom pa so se kruto maskevali nad samim odkriteljem. Kumanova in njegovega asistenta so po eksperimentih našli v laboratoriju mrtva.

Katastrofa legionarskega vlaka v severnem Alžiru

Prizorišče nesreče, pri kateri je izgubilo življenje 70 legionarjev, okolu 200 pa jih je bilo življenjsko nevarno ranjenih

Plavajoči otok — v filmu

Pri Cuxhavenu so zgradili filmski plavajoči otok, ki rabi zgraditeljem za snemanje nekega fantastičnega romana

Zapuščine znamenitih mož

Wallace, avtor neštetihih naklad neštetihih romanov, mož z neverjetnimi gledališkimi tantomami, ni ostavil svojim dedičem niti pare, pač pa ogromne dolgove — če jih bodo hoteli plačati.

Charles Dickens je zapustil kakšnih 80 tisoč funtov, Jožef Conrad komaj četrtno tega. Viktor Hugo, slavni francoski romanišec, je bil bogatejši, kajti njegova zapuščina je znašala skoraj deset milijonov frankov.

Beethoven je ostavil sedem bančnih akcij v skupni vrednosti 7441 goldinarjev, njegove obleke, perilo, dragocenosti so cenili na 351 goldinarjev, gotovine so našli 1215 goldinarjev. Po odbitku 650 za pogreb in druge stroške je še ostala precej skromna vsota 9885 goldinarjev — a še toliko ni mogel Franc Schubert, kralj pesmi, spraviti vse svoje življenje skupaj. Ves njegov inventar je znašal rečnih 63 goldinarjev, za bolezen in pogrebne stroške so izdali 269 goldinarjev, tako da se je nje-

govo življenje zaključilo z deficitom 156 goldinarjev.

Vdova Johanna Sebastiana Bacha je s težko muko dosegla, da ji je lipski kantorski urad izplačal 21 tolarjev 21 grošev, ki jih je ta urad dolgoval pokojniku na plači. Ves njegov inventar ni znašal dosti čez 600 tolarjev...

Johannes Brahms je nasprotno ostavil 400.000 mark, za katere se je potegovalo 22 pravih in namišljenih sorodnikov.

Carusova zapuščina je znašala okrog 60 milijonov dinarjev, Paganini, ki je bil baje malo skopuški, je zapustil svojemu sinu dva milijona frankov.

Med izumitelji jih je le malo, ki so kakor Edison ostavili milijone (izkoriščevalci njegovih izumov pa so zaslužili seveda neprimerno več). Parson, izumitelj parne turbine, je ostavil preko 800.000 funtov sterlingov, večina izumiteljev pa je umrla v bedi in pozabi brez denarja.

Popust za novoporočence tudi v Franciji

Poročati smo že o ukrepu ravnateljstva italijanskih državnih železnic, ki dovoljuje mladim zakoncem, kateri nastopijo svatbeno potovanje v prvih 14 dneh po poroki, 80 odst. popust pri železniških voznjah v Rim. Akcija je imela zadovoljiv uspeh. Ampak kdor bi mislil, da jo je narekovalo človekoljubje, se temeljito moti. Italija dela s tem samo propagando za svoj turistični promet. Francija tudi noče zaostati za njo, zato izdelujejo zdaj v Panizu odredbo za znižano vožnjo novoporočencev po francoskih železnicah. Zaenkrat bodo deležni te ugodnosti samo potniki v notranjosti Francije, ker pa ima Francija velik dotok tujcev, ni dvoma, da bodo stvar polagoma razširili tudi na inozemske obiskovalce dežele.

Nova teniška moda?

Angleški teniški mojster Bunny Austin, ki je dosegel drugo mesto na mednarodnih teniških tekmah v Wimbledonu, se je pojavil na ameriškem teniškem turnirju v Forest Hill stadionu pri Newyorku v nogavičah, ki segajo do meč, in v kratkih platnenih hlačah. Občinstvo je bilo silno presenečeno, ko je videlo zastopnika konservativne Anglije v vlogi reformatorja sportne mode.

Pogumna raziskovalka

Po daljši odsotnosti se je vrnila z Madagaskarja v Francijo mlada Francozinja gdč. Basse, ženska, ki lahko služi s svojim pogumom za svetel zgled marsikateremu moškemu.

L. 1930 je razpisalo francosko ministrstvo za kolonije natečaj za mlade raziskovalce Madagaskarja. Javil se ni nihče. Šele po daljšem premisleku in ko je videla, da so se moški popolnoma odtegnili stvari, se je prijavila za ekspedicijo gdč. Basse, ki je pridno študirala na Sorbonni. Z ministrovim privolenjem se je mlada dama podala na nevarno pot, potem ko je prejela navodila za ekspedicijo od francoske Znanstvene akademije. Na Madagaskarju je sestavila spremstvo in se z njim napotila v ondotne pragozdove. Prebrodila je srečno vse nevarnosti, katerim je človek izpostavljen v takšnem ozemlju, in se je vrnila domov z bogato znanstveno žetvijo, posebno lepo v pogledu geološkega materiala. Tudi primerki madagaskarske flore in faune so v njeni zbirki tako obilni in mnogovrstni, da bodo napolnili cel oddelček pariškega muzeja.

Dolgo potovanje pisma

Italijanski listi poročajo o nenavadnem potovanju pisma, ki je hodilo 23 let in tri mesece iz Merlava pri Padovi do Padie Pelerine, ki je od tega kraja oddaljena samo 12 km. Pisma pa na žalost niso mogli izročiti naslovljencu, ker je bil medtem že davno umrl.

Smrt zaradi plinske maske

Tragična nesreča se je primerila 18 letnemu Kurtu Ottmanu v Berlinu. Našel je vojaško plinsko masko iz svetovne vojne, ki je ležala na podstrešju domače hiše in si jo je začel pomerjati. Ker pa je kisik zaradi dolgega ležanja maske na podstrešju že davno izpuhtel iz patrone, se je fant zadušil. Ko sta se zvečer vrnila domov oče in mati, je bil sin že mrtev.

Smrtonosni merjasec

Bližu Melka v Avstriji sta poskušala dva živalska rezača kastrirati 120 kg težkega merjasca. Ko pa so živali kovali, da bi jo vrgli na desko, je merjasec naskočil nad rezača Sampla ter mu s spodnjim zobom raztrgal stegno. Pretrgal mu je žilo dovodnico in rezač je umrl zaradi izkrvavitve v dveh minutah.

KARIKATURA

Francoski ministrski predsednik Herriot je odpotoval na razoročitveno konferenco v Ženevo

ANEKDOTA

Edvard VII. je bil kot prestolonaslednik hud razpisnik in je bil neprestano v denarnih zadregah. Nekega dne je pisal svoji materi, kraljici Viktoriji, da bi mu posodila deset funtov. Kraljica, ki jo je gospodarenje njenega sina jezilo, mu je namesto denarja poslala dolgo pismo, v katerem ga je okarala po vseh pravilih in mu priporočila, naj se odpove lahkomišelnemu življenju, ki bi utegnilo imeti zanj kot bodočega kralja zelo neprijetne posledice.

Cez nekoliko dni je kraljica prejela naslednji odgovor:

»Ljuba mati! Zahvaljujem se Ti za Tvoje dobro miselnost, obirčno pismo. Prodal sem ga nekemu zbiralcu avtogramov in sem prejel zanj dvajset funtov.«

Vsak dan ena

»Povejte mi — ali ste vi tisti slavni kovač, ki ima 32 otrok?«

»Kaj še — jaz sem samo njegov pomočnik.«

Michel Zévaco:

Pardailanov sin

Zgodovinski roman.

Zdaj so že videli pot, kako bi mogli prijeti razbojnika. Tisti trije ali štiri, ki se jim je najprej zasvitala prava misel, so skočili po krampe in motike, s katerimi so jeli razkopavati morišče, a previdno, da bi bilo slišati kar najmanj hrupa. Upali so, da obleganci ne bodo spoznali, kaj se godi.

Ura še ni bila minila, pa je bilo zbranih na vrhu morišča vseh sedemnaest mož, ki jih je še imel Concini; delali so s krčevitim naporom, obenem pa zelo počasi, da ne bi bilo ropota.

Toda Jehan jih je spodaj prav dobro slišal. Z grozčim nasmehom je zamrmral sam pri sebi:

»Kar gori, kar gori! Še malo, pa bodo vrata odprta: le noter, gospoda, čim več vas pride, tem ljubše mi je... In kadar vas bo vsa razvalina polna — tako mi duše, podoba je, da ne bom zletel sam v peklo.«

Concini in njegovi plemiči so stali ob vznožju morišča, kjer so bili varni svinčenk, in s čedalje večjo nestrpnostjo opazovali delo.

Kapitan je videl početje Concinijevih ljudi. Šutil je, kaj nameravajo. Tudi sam je imel zdaj načrt. Razlika je bila le v tem, da je bil njegov načrt zamisel hrabrega in poštenega vojaka.

Razpostavil je svoje vojake v obliki pahlače, tako da jih svinčenke niso moge doseči. Nato se je s poročnikom vred približal morišču. Meča sta jima tičala v nožnicah... A kapitan je držal v roki naboj, s katerim je hotel razstreliti vrata.

149

Kakih deset vojakov, ki jih je ta zgled neustrašenosti ohrabil, je krenilo za njima.

Še pet ali šest korakov jim je bilo do vrat. Tedajci so se pa vrata odprla, in med podboji se je pokazal Jehan. Tudi on je imel meč v nožnici.

To pojavljanje je bilo tako nepričakovano, okolnosti, ki so ga spremljale, pa toli izjemne, da sta častnika obstala kakor vkopana. Tudi vojaki za njunim hrbtom so odreeneli, čeprav so imeli samokrese. Nikomur ni prišlo na um, da bi bil ustrelil.

Concini jevri opričniki na vrhu morišča so za trenutek prekinili delo in prisluhnili. Nejasna slutnja jih je obšla — zazdela se jim je, da nekaj ni v redu...

Jehan Hrabri je privzdignil klobuk in s široko kretljivo pozdravil častnika. Ta preprosta vljudnost, v kateri je bilo toliko plemenitega ponosa, je šla častnikom do živega; nehoti sta se tudi sama odkrila in odzdravila.

Gologlav in vzravnal je Jehan z mirnim glasom vprašal:

»Kaj želite, gospoda?«

To vprašanje — po vsem, kar se je bilo že zgodilo — je spravilo kapitana iz ravnotežja. A hitro se je opametoval in odvrnil:

»Aretiram vas, gospod, v kraljevem imenu! Dajte mi meč!«

Izgnil je roko in stopil dva koraka naprej.

»Tak primite ga že! Zgrabite ga, tako vam krvi Kriščeve!« je cepetal Concini, ki se ni mogel več premagovati.

Ne meneč se ne zanj ne za ostale, je Jehan takisto izgnil roko in z isto hladno vljudnostjo odvrnil:

»Stojte, gospod, izvolite malo počakati!«

Da je bilo v njegovi kretnji kaj grozečega, bi bil kapitan brez pomisleka planil nadenj. A mladi človek je bil videti tako miren in

poln zaničevanja, da je kapitan spet osupnil in obstal.

»O, Cristaccio!« se je penil Concini ves iz sebe, »da se je more pogovarjati s tem rokovanjem, ko bi lahko iztegnil roko in ga zgrabil za vrat!«

Besen je odvedel poročnika na ono stran vešal in srdito zaklical ljudem, ki so bili na vrhu:

»Nadaljujte delo! Podvizajte se!«

In res so jeli ubogljivo kopati, ne meneč se za prizor pred vhomom.

»Kako pravite, gospod,« je med tem izpregovoril Jehan: »pri-jeli bi me radi?«

»Verjemite, da mi je žal,« je vljudno rekel kapitan, »zakaj hraber človek ste, gospod... A povelje je povelje. Izvršiti ga moram.«

»V takem primeru boste morali priti pome... Morali boste razbiti ta vrata, kar sicer ne bo dolgo trajalo, zakaj besedo vam dam, da ne bom streljal na vaše ljudi... Ko vlomite vrata, boste vdrlj v notranjost... Lojalno vas opozorim, gospod: Nihče, kdorkoli prestopi ta prag, se ne vrne živ... To je vse, kar sem vam hotel povedati.«

In preden je kapitana mimla osuplost nad čudnim svarilom, je spet zapahnil vrata.

Kapitan je stal nekaj trenutkov zamišljen pred zaprtimi vrati in majal z glavo.

»Hraber fant!« je mrmral sam pri sebi. »In viteški, tako mi smrti bože! Škoda ga je!«

Nato se je hladnokrvno obrnil k svojim ljudem in jim mignil z roko.

Vojaki so spet zgrabili za bruno. Ob tretjem sunku so se vrata razletela. Može so hoteli planiti noter.

Sport

Naša lahkoatletska reprezentanca v Atenah

V torkovi številki smo objavili našo lahkoatletsko državno reprezentanco, ki bo nastopila na balkanskih igrah v Atenah od 9. do 16. oktobra. Nismo se spuščali v oceno te reprezentance, ker smo čakali komentarje zagrebških listov, da bi nam vsaj poluradno poročali o vzrokih, ki so dovedli JLAS, v katerem ima zagrebški Maraton večino, do sestave sedanje reprezentance. Popolnoma se strinjamo s stalištem zagrebških »Novosti«, ki pravijo v svoji torkovi številki, da je pri sestavi državne reprezentance odločevalo nečelo, da pridejo za Atene v prvi vrsti v poštev omi atleti, ki imajo izglede za placement. »Novosti« nadaljujejo, da je edinole to načelo upravičeno, ker se je navno na letošnjem državnem prvenstvu videlo, da v nekaterih disciplinah zmagovalci niso dosegli niti povprečnih rezultatov. Dalje pravi list, da ne moremo zaradi pomanjkanja denarnih sredstev potovati kompletni, ker plača grški savez stroške samo za 20 naših atletov in enega spremljevalca. Za kompletnost reprezentance pa bi po našem mnenju prišlo v poštev 28 atletov in dva spremljevalca.

Da se bodo pravilno razumela naša današnja izjava, objavljamo program balkanskih igar in verjetno razdelitev nastopov določenih reprezentantov, ki izhaja iz kondicije in sposobnosti posameznikov.

I. dan (9. oktober): 100 m: Jamnickzy (H), Stefanović (J). Met kroglice: Kleut (J), Spahić (BSK). 800 m: Tučan (H), Zorja (P). Skok v višino: Buratović (C). 10.000 metrov: nihče. Stafeta 4 krat 400 m: Jamnickzy (H), Tučan (H), Ferenšak (M), Stefanović (J), rezerva Zupančič (I).

II. dan: (v torek ali v sredo 11. ali 12. oktobra): Met diska: Kleut (J), Manojlović (C). Met kladiva: Gojić (H), Zupan (I). III. dan: (15. oktobra): 200 m: Jamnickzy (H), Skok (P). 400 m: lese: Thaller (M), Schwarz (M). Trosek: Miković (BSK), Mikić (Bačka). 5000 m: nihče. Met diska helenski stil: Kleut (J), Manojlović (C). Balkanska stafeta: Tučan (H), Jamnickzy (H), Skok (P), Stefanović (J).

IV. dan 16. oktobra: Maratonski tek: Sporn (I), 400 m: Jamnickzy (H), Ferenšak (M). 110 m: Buratović (C), Hal-lav B. (M). Skok ob palici: Zupančič (I), Buratović (C). Met kopja: Slapar (P). 1500 m: Tučan (H), Zorja (P). Skok v daljavo: Buratović (C), Kallay B. (M). Stafeta 4 krat 100 m: Jamnickzy (H), Skok (P), Stefanović (BSK), Buratović (C).

Postavo naše reprezentance treba vse-kakor kritizirati, in sicer iz teh razlogov: Zaradi pomanjkanja denarja savez ni zasedel dolgih prog 5 in 10 km z motivirajo, da nima smisla pošiljati tekmovalcev, ki nimajo izgledov za placement, akoravne et je na 10 km postavil nov državn rekord. Istočasno pa je določil za 400 m lese Thallerja in Schwarzja, ki sta se na prvenstvu države plasirala kot tretji, odnosno četrti s časom 61.8, oziroma 65. Imenovanj te-kečev savez ne more postaviti v »Atenah« nobeni drugi disciplini. Ako pogledamo rezultate na predlanskih in lanskih balkanskih igrah, vidimo, da bi se mogel Thaller s svojim rezultatom plasirati šele na zadnje mesto. Leta 1930: 1. Mantikas (G) 56.5, 2. Miropulos (G) 56.8, 3. Virgil (R) 60.4, 4. Banšak (J) 60.2, 5. Vitalos (R). Leta 1931: 1. Miropulos (G) 56.8, 2. Hadži-georgijev (G) 58, 3. Vitalos (R) 50.8, 4. Drenil (J) 61, 5. Vrbano (B) 62. Ako so savez vodili motivi, da moramo šteti s številom naše reprezentance zaradi pomanjkanja denarja, bi moral prepozno-jno korigirati svoje dosedanje stališče ter pu-stiti oba tekača zagrebškega Maratona na 400 m lese Thallerja in Schwarzja doma in postaviti v tej disciplini Stefanovića (J), ki je dosegel na prvenstvu moštev 63.2 in ki je na isti prireditvi pretekel 100 m v času 54.4. Ker na je Stefanović na prvenstvu posameznikov pretekel prog 400 m v času 52.4, je razumljivo, da bi tudi 400 m lese pretekel v znatno boljšem času. Kot drugi tekač pride v poštev še pred Stefanovićem (oba potujeta v Atene sigurno, ker nastopita tudi v drugih disciplinah) Buratović (C), ki je dosegel na prvenstvu za moštva rezultat 59.8. Kot tretji tekač pride tudi v poštev pred Thallerjem in Schwarzem Zupančič (I), ki je na 400 m dosegel v Zagrebu rezultat 52.5 in ki je tekel zapreke letos zara li nastopa v de-vojenstvu. V podkrepitve te argumentacije omenjamo še, da se disciplina 400 m lese vrši na dan ko so Buratović, Stefanović in Zupančič prosti razen v balkanski stafeti, v kateri bo nastopil predvidoma ali Bura-tović ali Stefanović na 100 m. Ako bi od-padla Thaller in Schwarz, bi bilo savezu omogočeno poslati v Atene tudi Korena in Kovačiča, ki sta pokazala velik napredek v svoji kvaliteti in ki bi v močnejši konku-renci brez dvoma tudi izboljšala svoje rezultate. S tem bi bila rešena točka na

400 m lese, ki jo pričakujemo, in bi bila dana možnost, da se tudi na 5 in 10 km plasiramo. Z druge strani pa bi bilo dano zadoščenje atletoma, ki sta se borila na državnem prvenstvu in si priborila tudi lep uspeh.

Zelo čudno se nam tudi zdi, da savez ni šutil potrebe, da dovoli izbirni miting Krevsu (P), ki je s svojimi dosedanjimi rezultati (na 5 km 16.30 ena petina in na 10 km 35.44) dokazal, da spada v isto skupino, kot naši najboljši dolgoprogasi. Pač pa je dovolil izbirni miting »atletu JLAS« Kovačeviću, o katerem se je lahko že na prvenstvu v Zagrebu prepirčal, kaj zna.

Ako se bo da Narančič pravočasno vrnil iz Amerike, se bo položaj gotovo izpre-menil v toliko, da bosta izpadla Spahić in Manojlović. V tem primeru bo savez še lažje zasedel tudi dolge proge, ker si pri-branimo z dr. Narančičem enega atleta. T. Z.

Začetek jesenskega nogometnega pr-venstva. V nedeljo se bo oficijelno pričela jesenska nogometna sezona. Enotni podsa-vezni prvi razred šteje letos osem moštev, osmi se bo šele določil v tekmici Celje: Sloven, ki bo tudi v nedeljo. Za prvi ter-min sta določena para: Primorje: Čakovce v Ljubljani in Rapid: Svoboda v Mariboru. Zanimiv bo v prvi vrsti debut Čakov-ov, ki menda resno aspirira na dober pla-cement.

SK Ilirija (hazenska sekcija). Redni trening je danes od 17. dalje. Udeleženci neaj se ga vse igralce, predvsem pa kom-pletne I. družina. Važno zaradi nedeljskih tekem. Pri vsakem treningu se sprejemajo nove, zlasti mlajše »igralce«.

ZSK Hermes (nogometna sekcija). Dan-es strogo obojezen sestanek vseh igralcev ob 20. v lokalno.

SK Svoboda (Ljubljana). Drevi ob 19. obojezen članski sestanek vseh igralcev re-zerve in prvega moštva. Ob 20. važna od-borova seja.

Motoklub Maribor priredi v nedeljo 25. t. m. (v sluha) slabega vremena pa 2. oktobra) lov na lisice, po katerem se vrši prosta zabava. Start ob 17. na Trgu Svo-

bode. Konkurenti se morajo ogledati 1 uro poprej, da prevzamejo legitimacijo za start. Lisice se bo spustila ob 13. Proga za lov: Približno 30 km. Meja: Tezno — Ptuj-ska cesta — Sv. Nikolaj — Hoče — Tr-žaška cesta — Tezno. Pot lisice se označi s papirnati odrezki. Lisica mora vsake tri kilometre vreči papirnate odrezke, po-sebno pa na križiščih. Zasedujoči konku-renti imajo za lov lisice predpisan maxi-malni čas 2 ur. Ocenitev. Tisti vozač, ki se tekom dveh ur po startu dotakne li-sice kot prvi in ji preda legitimacijo star-ta, glasečo se na ime, je zmagovalac. Ako se lisica tekom predpisanega časa v dveh urah ne ulovi, t. j. do 16. ure, dobi lisica nagrado zmagovalca. Vsi drugi udeleženci dobijo za spomin po prireditvi v pisarni kluba blanketo. Prijave je treba poslati najkasneje do 23. t. m. tajništvo kluba Gosposka ulica 37/1, dnevno od 18. do 19. Istočasno je treba plačati prijavnino, in sicer: za člane 15 Din, za goste 20 Din. Za poznejše prijave do starta se plača dvojno prijavnino. Prijavnina se ne vrne. S podpisom prijavnice se podvrže vsak udeleženec temu razpisu in se obveže iz-polnjevati vse predpise vodstva lova. Na-daljeje določbe. Čestne voličiske predpise je treba natančno izpolnjevati. O priznanju nagrade, pritožbah in ugovorih odločuje vodstvo lova. Vlak konkurent jamši za vse škode in nezdode, ki bi eventualno na-stale z njegovim vozilom. Prireditelj od-koloni vsako odgovornost. Prireditelj je upravičen izreči diskvalifikacijo, ako se konkurent ne držijo oblastnih predpisov ali drugih zakonskih določb ali kršijo spor-tno disciplino. Po lovu zbirališče tekmecev v Sv. Nikolaju.

Sport v Domžalah. V nedeljo je imel SK Domžale v gosteh SK Svobodo z Viča. Nedeljski nastop je bila nekaka preizkuš-nja za prvenstvene tekme. Po lepi in ko-risni igri je zmagovalo moštvo SK Domžale z rezultatom 10 : 2. Domžale je imelo ig-ro popolnoma v svojih rokah ter so bili gostje proti izvršni napadali vrsti popolnoma brez moči. Igro je vodil dobro g. Gotwald. V pojasnilo dopisniku »Slovenca« pripo-minjamo, da je moštvo SK Reka, ki je igralo s SK Disk, izgubilo proti SK Dom-žale z rezultatom 9 : 2.

Iz življenja na deželi

Iz Trbovelj

t— Obletnica otvoritve planinskega doma na Mrzlici je bila tako slovesna ka-kor lani otvoritev. Ze na predvečer je bil dom nabito poln. Prenočilo je okoli 150 pla-nincev, mnogi pa so taborili po travnikih. Pod noč je zažarel na vrhu kres z utrnim ognjem. Planinski romarji so prihajali v gruadah vso noč. Do jutra se je zgrnilo okrog slavnostno okrašene stavbe preko 1500 posetnikov. Sveto mašo je daroval g. kaplan Korban ob spremljevanju celokup-ne rudarske godbe iz Trbovelj in našega mladinskega zbora »Trboveljskih slavkov«. Po cerkvenem opravilu je načelnik SPD g. A. Beg pozdravil množice planincev ter predložil veliko kulturno delo, ki ga vrši planinsko društvo med našim rudarskim narodom s tem, da jim kaže pot iz temnih rovdov in sажastih dolin v svetlo in svežo naravo. Množice so se nato porazdelile v gruadah po travnikih in gozdih okrog doma, kjer so vsi uživali izredno toplo jesensko nedeljo. Popoldne so »Trboveljski slav-ki« priredili pod vodstvom svojega ne-umornega pevovodje g. A. Suligoja lep koncert in želi z zaključkom Aljaževim »Triglavom« zasluženo priznanje. Za nji-mi pa je koncertirala tja do večera prizna-na rudarska godba pod vodstvom g. Hu-darina. Kakor kaže, bo postala ta obletnica tradicionalno planinsko žegnanje na Mrz-lici. Ze letos smo obhodovali poleg števil-ne nežne mladine 80 letnega g. Juvane iz Trbovelj, ki si je zaželel vsaj enkrat v živ-ljenju stopiti na take »Trboveljskemu Triglavu«.

t— Srečke državne razredne loterije se dobe v podružnici »Jutra«

Iz Slovenigradca

eg— Osebnost. V našem mestu se mudi na oddihu škof g. dr. Tomažič. Na-stanil se je v tukajšnjem župnišču.

Iz Konjic

nj— Ustanovitev strelske družine v Konjicah se je vršila v soboto 17. t. m. v dvo-rani Narodnega doma. V uvodu je notar g. Jerob Radovž pozdravil številne zboroval-ce in obrazložil pomen strelskih družin. G. dr. Mejak Ervin je poročal o pripravah za ustanovitev, ki jih je vodil posebnj pri-pravljajni odbor, so dotaknili vprašanja stre-lišča in naznanil, da je stopilo v družino dosedaj 54 članov in članic. Prečital je na-to pravila družine, ki so bila soglasno spre-jeta, članarina se je določila na 2 Din me-sečno. Pri volitvah so bili soglasno izvo-ljeni v upravo družine: predsednik Spid Alojzij, sodnik: prvi podpredsednik Je-reb Rado, notar; drugi podpredsednik dr.

Mejak Ervin, advokat; tajnik Vališer Sreč-ko, hranilniški uradnik; blagajnik Lohar Franjo, davkar; člani uprave: dr. Suhač Mate, sreski načelnik; dr. Gorjanc Ante, zdravnik; dr. Rudolf Ivo, zdravnik; Križ-nič Alojzij, zasebnik; Nemec Ivan, kmetijs-ki referent; Zagar Ciril, trgovec; Ajdnik Franc, delavec. Za preglednike so bili iz-voljeni: Prorazil Vavlar, lekarnar; Nedil-ka Ivan, administrativni kapetan; Nardin Nande, železniški uradnik. Ustanovitev družine je naša javnost z veseljem pozdra-vila in kaže že sedanje veliko zanimanje za to organizacijo, da bo delovanje dru-žine uspešno.

nj— Iz sokolskega delovanja. 100letnico Tyrsevega rojstva je Sokol proslavil ob zaključku Tyrsevega leta na dan 100letni-ce v soboto 17. t. m. s slavnostno sejo društvene uprave. Društveni starešina dr. Mejak je podal kratek pregled Tyrsevega delovanja in v kratkih obrisih pokazal nje-gove zasluge za Sokolstvo in posebej za Slovenstvo. Tyrsev zvezdni tek v nedeljo 18. t. m. je naša občinstvo, ki se je o ve-likem številu gledalo ob državni cesti, z za-nimanjem gledalo. Sokol iz Konjic je po-stavil za štafeto 13 tekačev, ki so v 23 minutah preleteli 6 km in oddalo zastavo s Tyrsevim emblemom članu društva iz Opločnice.

nj— Premiranje živine v Vitanju. Dne 14. t. m. je imel trg Vitanje pravcat kmeč-ki razmik. Na razstavnem prostoru je bil slavalok z napisom »Čast kmečkemu delu in uspehu«. Agilni predsednik sreskega kmetijskega odbora g. Križnič Lovže je v izpodbojajočih besedah priznal veliko množico, ki je prišla na to prireditve, in je očrtal smernice, kisi jih je zadal kmetijski odbor glede na živinorejo. G. Nemec Ivan, kmetijski referent, je obrazložil pomen pri-reditve in nalogo živinorejskih društev. Priglasil je bilo na premiranje 50 krav in telic ter 6 bikov. Razdeljenih je bilo 12 nagrad v skupnem znesku 1000 Din. Živi-norejsko selekcijsko društvo v Vitanju je na to svojo prireditve in na svoje uspehe lahko ponosno.

Iz Ptuj

j— Razširjenje banovinske ceste. Te dni so se pričela dela na banovinski cesti Mari-bor—Ptuj. Predvsem se bodo uredili, od-nosno razširili veliki ovinki Ovinek pri Hajdošah se je razširil od 4.60 m na 9 m. Za to razširitev so morali odstraniti tam stoječo barako in veliko lipo. Tudi brzojavni drogji so se morali premestiti. Cesta se bo na ta način znatno razširila, kar bo posebno v prid velikemu avtobusnemu prometu, ki se vrši tod. Istotako se bo tudi preuredil ovinek pri mostu med Veliko Nedeljo in Cvetkovi.

Iz Prekmurja

pm— Nova krajevna organizacija JRKD se je pred kratkim ustanovila v Moravcih. Odbor je naslednji: predsednik Skalič Zel-ko, šolski upravitelj; podpredsednik Ben-cik Franc, župan; tajnik Vučković Josip, po-sestnik; blagajnik Benčih Janoš, posestnik. Organizacija šteje prav lepo število članov, kar je dokaz, da se ljudstvo zaveda velike važnosti organizacije.

pm— Shodi poslanca g. Benka. Skoro vsako nedeljo se vršijo shodi v mursko-soboškem srezu, ki jih sklicuje narodni po-slanec g. Benko. Obisk teh zborovanj je nad vse časten, kar dokazuje veliko pri-ljubljenost g. poslanca med volilci. Tako so se v zadnjem času vršili shodi v Morav-ci, Tešanovcih, Martjancih, Hodošu, Do-manjševcih in Peskovcih. Povsod so se ob-ravnava prečja vprašanja, ki težijo na našega kmeta, povsod pa je narod tudi no-dušno obojal vse one ljudi, ki hočejo v teh časih ovirati delo na izboljšanju da-našnjih razmer.

pm— Marijnetno gledališče v Murski Soboti. Sokol v Murski Soboti hoče nuditi tudi svojim najmlajšim članom zabavo in si je kljub hudim časom nabavil marij-netno gledališče. Požrtvovalnosti br. pro-fesorja Šuke se je zahvaliti, da se je na-črt tako hitro realiziral in da bo prva predstava za naše malčke v najkrajšem času.

pm— Svojevrsen izlet je priredil Sokol iz Murske Sobotice s podružnico »Soga« v nedeljo v Kapelo. Malo pod vrhom Kapel-e so se člani utaborili tik vinograda, kate-rega grozdje je za izletnike kupil požrtvoval-ni starosta br. Pertot. Ob na raznju pečen-em mesu, trganju grozdja in glasovih har-monik se je razvila prijetna zabava.

POLJČANE. Da počivi delo v telovad-nici, je sklenil Sokol, da nabavi še najpo-trebnejše orodje: drog, kroge itd. — Pro-svetni odsek otvori igralsko sezono v ok-tobru z učinkovito dramo »Spavaj moja dekleca« ter se že vršijo zadavne vaje. — Na Brajlhovem travniku je bila v nedeljo odigrana nogometna tekma med stari-mi (bivši) igračji raznih sportnih klubov) in mladimi (sokolski naraščaji). Zmagali so mladi s 3 : 2. Te tekme imajo namen zbuditi pri nas zanimanje za sportni klub, ki se že delj časa snuje in bo, kakor vse kaže (tako) ko se dobi primerno igrišče), v najkrajšem času ustanovljen. — Stroga pasja zapora, ki je trajala 6 mesecev, je bila te dni ukinjena.

SV. JEDERT NAD LASKIM. Dramat-ski odsek tukajšnjega sokolskega društva uprizori v nedeljo 25. t. m. ob 15. pri Gr. Stokavniku na prostem komedijo »Glavni dobitke«. Igro režira br. Knez Drago, ki je s svojo vztrajnostjo in marljivostjo do-segel že lepe uspehe na tem poprišču. Ob-eta se nam zopet lep užitek, zato prihitite polnoštevilno in se udeležite igre, ker se bo čisti dobitček uporabil za izpopolnitev našega odra.

STARI TRG PRI LOZU. Naše obmejno delavno sokolsko društvo bo otvorilo v ne-deljo 25. t. m. ob pol 16. v Sokolskem do-mu svojo redno gledališko sezono z Gola-jevo veseligrjo »Dve nevesti«, ki je žela po drugih podeželskih odrih velik uspeh. Režija je v spretnih rokah br. Jerale, pri-znanega diletantskega režiserja in igralca. Vloge so jako poredno razdeljene, zlasti, ker igra glavno vlogo Poznikova, dolgoletna članica našega društva, ki se je po dalj-šem bivanju v tujini zopet vrnila k našemu gledališkemu odru. Njene kreacije so v prejšnjih letih vpraz zadržile gledalce, za-to smo prepričani, da se bo sokolska dvo-rana tudi tokrat napolnila do zadnjega ko-tička. Vse članstvo, ki čuti veselje do gle-dališke umetnosti in bi rado v tej gleda-liški sezoni sodelovalo, naj se javi pri s. Poznikovi.

ST. JANŽ NA VINSKI GORI. V ne-deljo 18. t. m. smo se zopet zbrali može in fantje pred cerkvijo pri vaški lipi, kjer

nam je g. šolski upravitelj obirno razložil pomen vsedrjavne stranke JRKD. Omenil je razmere, ki so bile pred 6. januarjem 1929, katerim je napravil konec naš modri vladar. Minili so žalostni časi strankarstva in se hočemo strniti v veliki politični orga-nizaciji JRKD, ki je dandanes velikega po-mena, zlasti za našega kmetovalca. Le s skupnostjo moremo premagati vse težave sedanjih dni. Nato je g. šolski upravitelj prečital program in organizacijski statut. Potem je šlo mnogo zavednih občanov v šolsko poslopje, kjer se je vršila ustanov-itev krajevne organizacije JRKD. Izvoljen je bil odbor: Rebernik Stefan, predsednik, Lesjak Ivan, podpredsednik, šolski upravi-telj, Bratkovič Anton, tajnik, Delakorda Franc, blagajnik; odborniki: Košan Miha-el, Drev Jožef, Kroflič Marko in Lešnik Ja-kob.

Radio

Izvilleček iz programov

Četrtek, 22. septembra

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Salonski kvintet. — 19: Slike iz narave. — 19.30: Gospodarske krize in karteli. — 20: Akademski poklici. — 20.30: Operni dueti; Pojeta ga. Suštarjeva in g. Janko. — 21.15: Koncert orkestra Grafike. — 22.30: Čas, poročila.

Petek, 23. septembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Salonski kvintet. — 19: Pravilno pri-pravljanje kemikalij. — 19.30: Gospodija-ska ura. — 20.15: Prenos iz Varšave. — 22.30: Čas, poročila.

BEograd 11.20: Radio-orkester. — 17: Popolnaden koncert. — 20.30: Simfoničen koncert. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Lahka glasba. — 20.30: Prenos koncerta iz Beograda. — 22.40: Lahka glasba. — PRA-GA 19: Godba za ples. — 20.15: Koncert or-kestra. — 21: Koncert Prškega kvarteta. — 22.20: Plošče. — BRNO 19: Program ka-kor v Pragi. — VARŠAVA 18.20: Plesna glasba. — 20: Simfoničen koncert. — 22.50: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 16.30: Orkester. — 19.30: Beethoven: Maša v C-duru. — 20.30: Kon-cert dunajskega simf. orkestra. — 22.15: Prenos iz Budimpešte. — BERLIN 20: Dram-ski večer. — 20.30: Mešan program. — Lah-ka godba orkestra. — KONIGSBERG 20: Orkestralni koncert. — MOHLACKER 20: Neapeljske pesmi. — 20.30: Sluhogra. — 21: Simfoničen koncert. — 22.45: Nočni koncert. — BUDIMPESTA 18.30: Koncert ciganske kapele. — 20: Koncert mojstrov francoske opere. — 22: Ciganska godba in jazz. — RIM 17.30: Vokalen in instrumen-talen koncert. — 20.45: Simfoničen koncert.

Ditekova Dvarekina

pere snežno belo, desinficira in va-ruje perilo.

Soko peči

čudovito poceni in dobre

291

Za kurjenje z vsakovrstnim kurilnim materijalom. Dobiva se v vsaki trgovini z železino.

Izdeluje:

Vojvodinska livnica d. d. Novi Sad.

Najiskrenejšo zahvalo

sporočamo tem

